

Delavkam železarne!

Za mednarodni dan žena 8. marec vas pozdravljamo in želimo mnogo uspehov pri delu ter sreče in radosti v življenju.

Posebno pristrčno vas pozdravljajo delavke Doneckega metalurškega zavoda, prav tako prejmite pozdrave naših sodelavcev.

V imenu kolektiva Doneckega metalurškega zavoda
predsednik Sajgakov

ŽELEZAR

JESENICE, 12. marca 1966
LETO VIII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 10

Na osnovi čl. 22 in 23 začasnih navodil za urejanje delovnih razmerij v Železarni Jesenice in sklepa DS delovne enote, objavljamo naslednji

RAZPIS

delovnih mest v delovni enoti martinarna:

1. vodilni delovodja	D-4	2 osebi
2. dninski delovodja SM	D-4	2 osebi
3. delovodja livne jame	D-4	2 osebi
4. pomočnik delovodje livne jame	D-4	2 osebi

POGOJI:

Pod 1. TSS — metalurški oddelek in 8 let prakse ali delovodska šola metalurške smeri in 11 let prakse na ključnih delovnih mestih martinarne.

2. TSS — metalurški oddelek in 5 let prakse ali delovodska šola in 8 let prakse na ključnih delovnih mestih martinarne.

3. TSS — metalurški odelek ali delovodska šola in 3 leta prakse, ali poklicna šola — met. odd. in 5 let prakse, ali VK delavec metalurške stroke in 10 let prakse na ključnih mestih livne jame.

4. TSS — metalurški oddelek ali delovodska šola in 1 leto prakse, ali poklicna šola — met. odd. in 3 leta prakse, ali VK delavec in 8 let prakse na kvalificiranih delovnih mestih livne jame.

Prijave z rojstnimi podatki, navedbo šolske izobrazbe in opisom dosedanjih zaposlitev, morajo kandidati predložiti v 15 dneh po objavi razpisa na kadrovski sektor.

Kadrovski sektor

Na Belškem polju so začeli pripravljati temelje za novo žično valjarno. Več o tem preberite v posebnem članku, ki ga je za naše bralce napisal Anton Grošelj.

Na vrsti je žična valjarna

Z izgradnjo valjarne Bela smo prešli letos v novo obdobje, ki ga trenutno opredeljujeta dva značilna in pomembna dogodka. Medtem, ko so v več kot polkilometrski hali bluminga že zakurjene peči in preizkušajo montirano elektro in mehansko opremo, se je 1. marca 1966 ob 6. uri zjutraj prvič »zagrizla« mehanizirana lopata gradbenega podjetja Projekt Kranj v teren bodočih temeljev delno modernizirane žične valjarne, ki bo v novi hali na Beli.

O pomenu rekonstrukcije žične valjarne za naše predelovalne obrate in gospodarstvo je bilo že veliko napisanega. Zaradi tega bi ob tej priliki omenil le, da mora bodoča žična proga, pri mehaniziranem procesu in 42-urnem delovnem tednu, izvaljati še enkrat toliko kot doslej, v drugi fazi izgradnje pa prevzeti racionaliziran proizvodni program sedanjih zastarelih lahkih prog in delno srednje proge.

Za presojo razvoja tehnologije valjanja žice pri nas je zanimiv podatek, da so že

bivši lastniki železarne po prvi svetovni vojni čutili potrebo po rekonstrukciji valjarne in nabavili ter postavili za tiste čase sorazmerno moderne naprave z mehaniziranimi delovnimi postopki za valjanje žice iz kvadrat-

nih gredic. Nova valjarna pa je doživela neobičajno uso- do, namreč po krajšem obdobju obratovanja so jo demontirali in delno razrezali v staro železo, nekaj delov pa enostavno zasuli v kanale proge. Po izročilih je valjarna pod nadzorstvom monterjev funkcionirala, ko pa so ti odšli, so se pojavljale vedno večje težave, okvare in zastoji, proizvodnja pa preizka. Vse to in vzroki, ki jih ne poznamo, so privedli

Dalje na 8. strani

24. seja upravnega odbora

Razprava o izpolnjevanju akcijskega programa v januarju

Upravni odbor železarne je na 24. seji, ki je bila v soboto, 5. marca, med drugim razpravljal tudi o izpolnjevanju akcijskega programa v januarju na osnovi poročila, ki ga je pripravila komisija za spremljanje akcijskega programa pri delavskem svetu železarne. Objavljamo nekaj izvalčkov iz omenjenega poročila:

TALILNICE

— Plavž je v januarju porabil 857,51 kg koksa in 64,37 kg mazuta na tono surovega železa. Lanskoletni normativ porabe koksa je znašal 994 kg/tono pri 40 % izplenu. Če porabo meseca januarja letos primerjamo k temu normativu, znaša prihranek cca 21 milijonov din, če pa to primerjamo z normativom po planu za leto 1966 potem znaša prihranek cca 6 milijonov din.

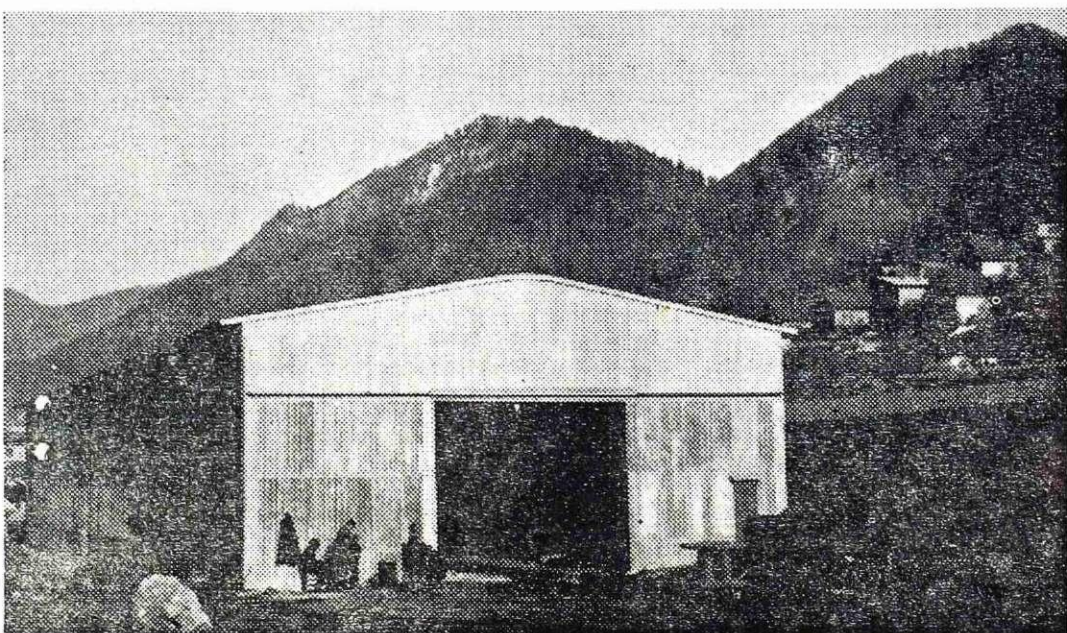
— Martinarna je dosegla v januarju s petimi pečmi visoko proizvodnjo. Ta uspeh so dosegli z uvedbo kisika na vseh pečeh, ki je pripomogel, da je storilnost peči precej porasla. V letu 1965 je znašal povprečni čas sar-

že od preboda do preboda 9,18 ur, medtem ko se je v januarju zmanjšal na 7,36 ur. Poraba kalorij na tono jekla je v januarju za cca 100.000 kcal nižja od povprečno porabljene v preteklem letu in znaša 1.459.000 kcal/tono jekla.

Livno jamo rekonstruirajo za prehod na vlivanje na livnih vozovih.

— Elektro peč je proizvodnjo količinsko zelo dvignila, vendar pa ostaja odprto vprašanje kvalitete. Sedaj je delo usmerjeno prav v osvajanje tehnologije in s tem razreševanje kvalitetne problematike.

— Livarne so vložile mnogo truda v izdelavo velikih
Dalje na 2. strani

Nova soko hala na haldi bo kmalu zgrajena. V novi hali bo skladišče profilnega železa konstrukcijske delavnice. Dosedanje skladišče pa bo uporabila elektropeč za svoje potrebe.

Do kod socialala?

V vseh naših zakonih je jasno izražena skrb za človeka. Temeljni zakon o delovnih razmerjih do potankosti precizira postopke v primeru kršenja odnosov posameznika do družbe in prav tako tudi obratno. Bistveno v tem zakonu je, da je presoja prepuščena izključno družbi, ne pa posamezniku, s čimer je izključena vsaka samovolja. S takšnim ukrepom pa je na družbo, to je na samoupravne organe in na komisije, ki jih ti imenujejo, prenešana velika odgovornost, da objektivno in humano rešujejo vsa sporna vprašanja. Ti organi so torej nosilci socialistične miselnosti, zato morajo dobro poznati ne samo črko, temveč predvsem duh zakona.

V cilju, da bi bili humani, da bi bili socialni, smo včasih pripravljeni, tako posamezniki kot samoupravni organi, na takšne koncesije, ki nimajo nič skupnega niti s socializmom niti s humanostjo.

Vsi prav dobro vemo, kako zelo humano je, da je človek pri delu zaščiten, da so stroji odgovarjajoče zavarovani, da so delovni pogoji čim manj zdravju škodljivi. Zakonodajalec, ki je delal predpise o varnosti pri delu, je upošteval pri tem prav osnovna načela socialistične družbe.

Kako pa te stvari uveljavljamo pri nas?

V letu 1965 smo imeli 14,5% nezgod na stalež. Ne ravno zavidljiv rezultat! Pri grobi analizi ugotavljamo, da jih je bilo okrog 80% subjektivnega značaja. Ker hočemo biti socialni, demokratični in humani, ne ukrepamo proti kršilec, pri tem pa se ne zavedamo, kako slabo uslugo delamo tako kolektivu kot sebi. Sodelavca tako izpostavljamo nevarnostim, ki imajo lahko najtežje posledice, sebe pa sili zakona, ki nas lahko obtoži kot sokrivce in odgovorne za nezgode.

Kako globoko je ta miselnost zgrešene sociale zakoreninjena v nas, nam potrjuje tudi primer odločanja delavskega sveta železarne o pritožbi nekega člana kolektiva na odločbo DS DE zaradi izključitve. Izključen je bil zaradi neopravičenih izostankov in prihajanja na delo v vinjenem stanju. Poleg vseh možnih kazni, ki so mu bile predhodno izrečene, je bil prav tako tudi na zdravljenju v Begunjah. Vsi ti ukrepi niso dosegli zaželenega cilja — alkoholu se ni odpovedal.

Čeprav je DS DE, to je organ samoupravljanja, disciplinski postopek pravilno izvedel in kazni utemeljeno izrekel, je delavski svet podjetja odločbo preklinal. Na istem zasedanju pa je bil sprejet sklep, da je potrebno mere v pogledu varnosti pri delu najstrožje izvajati.

Postopek delavskega sveta, ki je bil sicer povsem zakonit, toda ne v duhu zakona, v nadaljnjem izvajanju lahko povzroči vrsto nezakonitosti:

— zavira borbo proti alkoholizmu, ki je v železarni zelo pereč problem;

— če se omenjenemu tovarišu pripeti na delu nesreča zaradi vinjenosti, ki jo delovodja ni opazil, bo sporno, zakaj smo dovolili delati človeku, ki je v takšni meri podvržen alkoholu;

— DS DE bodo v bodoče v dilemi, kako naj odločajo v primerih težjih disciplinskih prestopkov, da ne bodo dobili neke vrste nezaupnico.

— Tendence, da se predpisi zaobidejo in da se ukrepi ne izvajajo, se bodo v kolektivu še bolj okrepile in podobno.

Naloga vsakega člana našega kolektiva je, da zakone in predpise izvajamo ne samo po črki, temveč predvsem po duhu, samoupravni organi pa naj pri tem dajejo ton in ustvarjajo pogoje. Prav je, da smo socialni in tudi v duhu današnjega časa, vendar je treba imeti pri tem pravilna merila, da ne bomo pri tem asocialni do ostalih sodelavcev in do družbe.

PA

Izboljšali pogon vratic SM peči

Odkar so v preteklem letu v elektro delavnici na Jesenicah ustanovili posebno obratno komisijo za novatorstvo in racionalizacijo, se člani tega kolektiva vedno pogosteje uveljavljajo s koristnimi in uspešnimi izboljšavami.

Po večletnem opazovanju okvar pri zapiranju in odpiranju vratic na SM pečeh sta električar Alojz Žnidar in ključavničar Metod Ličof ugotovila, da je pogon teh številnih vratic slab in terja zaradi številnega odpiranja in zapiranja ter visoke temperature in plina stalna popravila in vzdrževanje ter zamenjavanje mejnih stikal. Zaradi tega je prišlo večkrat tudi do zastojev pri zakladanju peči. Letno so morali zamenjati preko 40 izrabljenih mejnih stikal.

Avtorja tehnične izboljšave št. 1672 sta s svojo originalno in dobro izvedbo omogočila lažje, cenejše in nemoteno odpiranje ter zapiranje vratic. Okvar in zastojev ni več. Samo v enem letu sta kolektivu martinarne prihranila več kot 1.800.000 starih dinarjev, poleg tega pa ni več zastojev pri zakladanju SM peči.

Žuro

Novatorja Alojz Žnidar in Metod Ličof sta izboljšala pogon vratic za SM peči v martinarni.

Seja DS valjarne

Delavski svet delovne enote valjarne 2400 je imel 4. marca 20. redno sejo. Na seji so najprej pregledali izpolnjevanje sklepov organov delavskega samoupravljanja v obratu in železarni ter ugotovili, da so bili vsi sklepi izpolnjeni. Ponovno so obravnavali prošnjo Milana Bizjaka o njegovi izključitvi še iz prejšnje seje ter po daljši razpravi odločili, da se mu odpove delovno razmerje.

V zvezi s sklepom 14. redne seje, ki omenja zmanjšanje normativa od dveh na eno osebo na delovnem mestu »lovci na termine«, je delavski svet priporočil obratovodju, da do prihodnje seje pripravi ustrezen predlog. Predlagano je bilo tudi, da

obratovodstvo do prihodnje seje pripravi poročilo o izpolnjevanju akcijskega programa, ki se nanaša na zmanjšanje normativa.

Obratovodja valjarne 2400 je člane delavskega sveta seznanil še z doseženimi rezultati v preteklem letu in jih primerjal s podatki za leto 1964. Poleg tega je člane delavskega sveta seznanil tudi s proizvodno problematiko v februarju in ugotovil, da so pri progi kljub popravilu pottisne peči in menjavi nastavne naprave na valjčnem ogrodju delovni načrt presegli, medtem ko v adjustaži naloge niso v celoti izpolnili in je njihova proizvodnja za okrog 400 ton nižja kot v januarju.

Razprava o izpolnjevanju akcijskega programa v januarju

(Nadaljevanje s 1. strani)

odlilkov za hidrocentrale. Tu so nastale težave zaradi pomanjkanja odgovarjajočega livnega prostora v jeklarni, kar se bo še posebno stopnjevalo sedaj, ko je pred nami izgradnja druge elekropечи in rekonstrukcija livne jame.

— Samotarna je osvojila proizvodnjo opeke za oboke elektropeči in je že odpremila prve pošiljke drugim elektrojeklarnam v državi.

VALJARNE:

— Profilne valjarne so s proizvodnjo le malo zaostale za planom, glavni problem te enote je vprašanje čiščenja polfabrikata. Pogostokrat prihaja do sprememb programa valjanja, ker ne uspejo pravočasno in v zadostni količini čistiti gredice.

Da bi izboljšali stanje nameravajo uvesti še plemenisko čiščenje gredic.

— Žična valjarna je svojo plansko nalogo prekoračila, a kljub temu ne more zadostiti potrebam žičarne in izvršiti obveznosti do kupcev. Delovna enota je imela v januarju težave z vodo in vložkom.

— Valjarna deb. pločevine je dosegla visoko proizvodnjo, vendar zelo visoko količino izven naročil (2.172 t). Vzroki izvirajo predvsem iz jeklarne (neodgovarjajoča teža, dvoplastnost itd.) Analiza je pokazala, da je cca 3/4 tonaže izven naročil nastala po krivdi jeklarne in 1/4 po krivdi valjarne. Zaradi stanja kakršno je bilo v januarju ima ta enota zelo velike težave pri izpolnjevanju pogodbenih obvez.

Nastajajo veliki zaostanki.

— Valj. tanke pločevine je uspešno dosegla proizvodni plan, prav tako izvajajo tudi program.

— Jeklovlek je dosegel sorazmerno dobro proizvodnjo. Imajo tudi visok izplen in storilnost.

PREDELOVALNI OBRATI

— Hladna valjarna, žičarna. V hladni valjarni so imeli v januarju izpade električnega toka, zaradi česar niso dosegli planirane proizvodnje. Izpadi električnega toka so povzročili tudi večjo porabo valjev.

V žičarni je bilo splošno pomanjkanje valjane žice za predelavo. To pomanjkanje je bilo najbolj izrazito pri patentirani žici.

— Cevarna nadaljuje s pocinkanjem cevi nabavljenih v Sisku, istočasno pa osvaja

Janez Pikon med najboljšimi novatorji

Med številnimi avtorji tehničnih izboljšav, ki se ponajajo, da so v času po osvoboditvi prijavili že po 15 in več izboljševalnih predlogov, je tudi Janez Pikon, vzdrževalni asistent na prometu. Doslej je prijavil že 16 novatorskih predlogov, ki so zelo koristni ne samo za naš kolektiv, temveč za prometno in transportno službo sploh. Zato Janeza Pikona poznajo tudi v mnogih delovnih kolektivih širom Slovenije.

Po večletnih izkušnjah in izdelavi številnih raznovrstnih voz za potrebe naših obratov se je Janez Pikon lotil tudi izdelave normalno-tirnega voza za prevoz vložka za novo električno peč. Nobeno podjetje v Jugoslaviji

ni moglo oskrbeti takega voza v tako kratkem času.

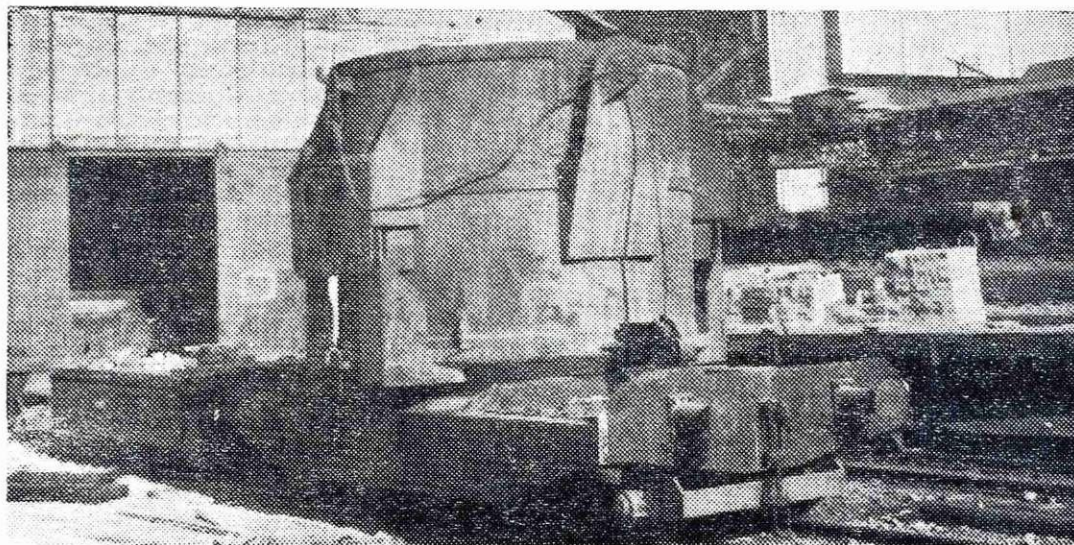
Avtor predloga 1663 se je pogumno lotil dela in predložil konstrukcijskemu biroju idejne osnutke za izdelavo teh nujno potrebnih voz (treh). Konstruktorjem je uspelo po predlogih tov. Pikona izdelati vse potrebne načrte in vozove smo v najkrajšem času izdelali doma, ki ustrezajo zahtevam. Pri tem so avtorji prihranili preko 11 milijonov starih dinarjev, o vozovih pa so se pohvalno izrazili tudi prometni in transportni strokovnjaki skupaj z obratovodstvom elektropeči in jeklarne. Janezu Pikonu in njegovim sodelavcem iskreno čestitamo k temu uspehu ter želimo, da bi imel čim več posnemalcev!

Žuro

2400

Na koncu seje so razpravljali še o poročilih posameznih komisij, nato pa sprejeli več sklepov. Večina sklepov se nanaša na kadrovska vprašanja, to je na izpolnjevanje delovnih mest. Glede delovnega mesta delovodje v adjuštaji, ki ga je do sedaj zasedal Avgust Hribnik, pa so sprejeli sklep, da objavijo razpis zaradi njegovega odhoda v pokoj. V zvezi z nošenjem azbestne obleke, ki jo morajo imeti na delovnem mestu flemarji in je v poletnih mesecih zelo vroča, so naročili obratovodji, da to vprašanje reši skupaj s HTV in kadrovske službo v železarni.

— or

Janez Pikon s prometnega oddelka je komisiji za ocenjevanje izboljševalnih predlogov predložil idejne osnutke za izdelavo voz, ki jih potrebujejo za dovoz vložka k novi električni peči. (Žal vam ne moremo posredovati slike avtorja, ker se ni hotel fotografirati — meni, da je bolj važen izdelek)

Poškodbe pri delu

VALJARNE

JAVORNIK I

Venceslav Gorjup, brusač na rafama stroju, je prižgal avtogensko pištolo. Pri tem je eksplodirala cev za kisik in ponesrečenec je dobil opekline na obeh stegnih.

Ferid Gegovič, delavec na škarjah na težki progi, je razkladal gredice in si pri tem laže poškodoval nogo.

Mirko Špec, pomočnik pri peči, je pomagal dostaviti material do zakladalnega stroja. Ko je sodelavec premaknil z drogom voz, se je izmaknila zagozda in voz je začel drseti. Poškodovancu je sklopka pri tem poškodovala levo nogo pod kolonom.

Štefan Majdič, zakladalec pri strojni peči št. 2, si je pri dvigovanju kosa na mizo stroja poškodoval levo roko.

Venceslav Lapanja, vezač profilnega železa, si je na de-

lovnem mestu izvinil levo nogo v gležnju.

Jakob Pesjak, IV. valjavec, si je pri valjanju opeknel desno roko.

Mirko Rijavec, vodja univerzalnega ogrodja, je pregledoval IV. ogrodje. Ker mu je spodrsnilo, si je izvinil desno nogo.

JAVORNIK II

Hasan Berirovič, zračilec pločevine, se je pri nakladanju zlepljene pločevine z nožem, ko se mu je le-ta izmuznil iz rok, lažje poškodoval desno nogo.

VALJARNA 2400

Mirko Zupan, nakladalec pločevine, si je pri nakladanju pločevine na vagon z magnetnim žerjavom poškodoval levo nogo.

ŽIČNA VALJARNA

Štefan Dolinšek, valjavec,

si je pri vstavljanju valjev lažje poškodoval gleženj na desni nogi.

JEKLOVLEK

Marija Huber si je pri kontroli materiala, ko ji je naložena palica zdrsnila iz rok in padla na levo roko, poškodovala prst.

Franc Svetina

»Pomagajmo Indiji«

Glavni odbor Rdečega križa Slovenije je povabil na informativni razgovor predstavnike občinskih odborov Rdečega križa iz vse Slovenije. Na posvetu v sredo, 9. marca, so se pogovorili o pripravi na veliko akcijo za pomoč prizadetim Indijcem ob veliki suši. Iz radijskih poročil in časopisov smo lahko zvedeli, da je Indiji zaradi velike suše zmanjkalo hrane, predvsem riža.

V četrtek 10. marca pa je bil v prostorih občinskega sindikalnega sveta na Jesenicah posvet predstavnikov občinskega odbora SZDL, občinskega odbora RK in občinskega komiteja ZMS. Govorili so o poteku velike akcije za pomoč Indiji. Razdelili bodo tudi 400 lepakov, ki jih je pripravil RK za izvedbo akcije: »Pomagajmo Indiji«. Na lepakih bo tudi številka žiro računa sklada za pomoč Indiji.

Akcija »Pomagajmo Indiji«, bo trajala do 15. aprila. Z zbiranjem pomoči bodo takoj pričeli. Akcijo organizira organizacija RK skupaj z ostalimi političnimi organizacijami.

— or

nove vlečne profile za bodoči program na BELI.

— **Elektrodni** ni dosegel planirane proizvodnje, ker nova linija ni še začela obratovati. Tudi v proizvodnji praška za varjenje niso dosegli predvidene količine.

— **Žebljarna** je prekoračila plan tako v proizvodnji žebeljev, kakor tudi v proizvodnji bodeče žice. V januarju so bile težave zaradi pomanjkanja ameriških naročil za žeblje.

SPLOŠNA PROBLEMATIKA PROIZVODNJE

— Kakor smo že navedli smo imeli v mesecu januarju v jeklarni intenzivnejši način proizvodnje, ki nam je dal povečano količino proizvodnje, vendar ob tem nastajajo določene kvalitne težave (patentirana žica, pločevina za Ravne, izvoz). Raziskovalni oddelček je zadolžen, da usmeri pretežni del svoje dejavnosti reševanju kvalitne problematike jeklarne.

— Čiščenje polfabrikata postaja iz dneva v dan bolj ozko grlo in glavna ovira v izvajanju programa proizvodnje.

— Obrati posvečajo več pozornosti zamenjavam, vendar je ta pojav še vedno pereč in povzroča nezaželjene reklamacije.

— V januarju smo imeli pri plinskih generatorjih na Javorniku eksplozijo, ki je povzročila v valjarnah krajši izpad proizvodnje. Velika zasluga vzdrževalcev, predvsem konstrukcijske delavnice je, da je bila okvara v zelo kratkem času odpravljena.

— Kot posebna naloga se obravnava uvajanje kisika in mazuta v tehnologijo.

STROJNO ENERGETSKI OBRATI

— Energetski obrati so v okviru nalog akcijskega programa izvedli več ukrepov za boljše delo:

— Uvedba prosto tekoče vode za hlajenje v valjarnah na Javorniku.

— Ugraditev avtomatskega ventila k rezervoarju za hladilno vodo na Jesenicah. Sedaj pripravljajo daljinsko upravljanje ventila.

— Ureditev kemijskega čiščenja kotlovske vode.

— Uporaba premoga iz skladišča na Dobravi.

— Priprave za prehod na kurjenje z mazutom v ogrevalnih pečeh valjarn na Javorniku.

VZDRŽEVANJE

— Predelava žerjavov v jeklarni.

— Odprava posledic eksplozije na generatorjih na Javorniku.

— Ureditev manipulacije z ventili pri stolpnih čistilnih plina plavžev, s katerimi se regulira pretoka čiste vode.

— Sodelovanje pri rekonstrukciji elektrodnega oddelka.

— Dopolnitev evidence o okvarah elektro motorjev.

— Specializacija skupin električarjev za področje vzdrževanja.

PROMET — TRANSPORT

— Priprave in izvajanje rekonstrukcije tirov v zvezi s celotno rekonstrukcijo železarne.

— Skrb za znižanje stožnin.

UPRAVA OSNOVNIH SREDSTEV vlaga velike napore, da bi dosegli željene roke poizkusnega obratovanja posameznih agregatov, vendar ima tu izredne težave, ker izdobe niso bile pravočas-

ne in so posledice vidne. Lahko pričakujemo poznejše roke za začetek poizkusnega obratovanja.

KADROVSKI SEKTOR in večina delovnih enot delajo na programu izobraževanja. Pripravljeni so bili predlogi ukrepov na področju nagrajevanja.

SPLOŠNI SEKTOR je predložil v razpravo dopolnitev nekaterih notranjih predpisov, prav tako pripravlja predloge za dopolnitev ostale notranje zakonodaje.

KOMERCIALNI SEKTOR je pri sklepanju pogodb upošteval načela, ki jih je odredil AP.

Izdelana je bila analiza zaostankov, ki je pokazala, da imamo sicer precejšnje zaostanke iz leta 1965, da pa so vendar ti zaostanki za polovico nižji od zaostankov, ki smo jih imeli ob koncu leta 1964.

Predložen je bil predlog za ureditev male prodaje.

Izdelane so kalkulacije za nove hladno oblikovane profile.

Izdelana je analiza transportnih stroškov po materialih in krajih dobave.

Velika pozornost je bila posvečena nabavi reprodukcijskega materiala iz uvoza: Splošna ugotovitev velja, da v mesecu januarju je bila proizvodnja dobro prekrbljena z materialom.

SEKTOR ZA EKONOMIKO ima v zaključni fazi obdelave, predlog programa za prehod na 42-urni delavnik.

V pripravi je predlog izpopolnitve sistema priprave dela.

Skupina, ki je zadolžena za pripravo predloga za reorganizacijo vzdrževanja nadaljuje z delom.

Skupno z gospodarsko računskim sektorjem pripravljajo predlog finančnega plana.

GOSPODARSKO RAČUNSKI SEKTOR je teže delal usmeril na sestavo zaključnega računa za preteklo leto 1965. Zato tudi ni bil v stanju sestaviti tekočega obračuna za mesec januar, kar bo izvršil naknadno, kakor je bil običaj že prejšnja leta.

Predsednik komisije tehnični direktor: Bogomil Homovec

Zaključki delovne konference ZK Železarne Jesenice

Na osnovi poročila TK ZKS Železarne Jesenice in razprave na letni konferenci ZK železarne dne 28. 1. 1966, predlaga komisija, ki je bila izvoljena na konferenci, naslednje zaključke, ki zadoščujejo vse komuniste, bodisi na njihovih delovnih mestih ali v organih samoupravljanja, da dosledno delajo na uresničevanju zaključkov in stališč.

AKCIJSKI PROGRAM

— Konferenca je pozitivno, vendar kritično ocenila izpolnjevanje akcijskega programa v preteklem letu. V letu 1965 od štirih glavnih nalog akcijskega programa kar pri treh nismo dosegli pričakovanega.

— V letošnjem letu obsega akcijski program, poleg lanskim štirih glavnih nalog, še dodatne naloge, ki so jih centralni organi samoupravljanja že potrdili. Dolžnost vseh komunistov v Železarni Jesenice je, da se do podrobnosti seznanijo z nalogami akcijskega programa lastne delovne enote in si z vsemi svojimi sposobnostmi prizadevajo za njihovo realizacijo.

— Naloga komunistov je, da se v tekočem letu dosledno borimo za načelo delitve dohodka po delu, da odpravimo staro mišljenje »plače se delijo od zgoraj« in povemo jasno in glasno, da je uspeh pri delu in s tem v zvezi tudi osebni dohodek odvisen predvsem od nas samih, to je od doslednega izkoriščanja vseh notranjih rezerv ter izboljšanja dela tako na tehnoloških procesih, kakor tudi v organizaciji proizvodnje.

MEDSEBOJNI ODNOSI IN ODGOVORNOST

— Dobra notranja povezanost kolektiva je jamstvo za boljše medsebojne odnose in delovne uspehe. Vsako nedoslednost pri izvajanju notranje zakonodaje ter niz neurejenih ali slabo urejenih aktov, predvsem organizacijo proizvodnje, delitev dohodka in osebnega dohodka, bomo morali hitreje in odgovorneje reševati, če hočemo doseči večjo strnjeno kolektiva.

— V borbi za boljše, demokratičnejše socialistične medsebojne odnose bomo morali komunisti odigrati svojo vlogo, če hočemo doseči večjo harmonijo v kolektivu ter ustvariti zaupanje med vsemi sodelavci ter tako večjo pripadnost železarni.

— Dosledno izpolnjevanje akcijskega programa zahteva krepitev demokratizacije naše nadaljnje politične in samoupravne graditve. S tem se povečuje samoupravna odgovornost, ki ne more biti več samo kolektivna. Odgovornost mora postati določena in individualna ter mora izhajati iz pravic in dolžnosti delovnega mesta, položaja in funkcije. Zato je potrebno, da v vseh naših pravilnikih, poslovnih, analitičnih, oceni itd. bolj jasno razmejimo kolektivno odgovornost od osebne ter da

opredelimo vsebino obeh.

— Osebna odgovornost naj bo praviloma enaka delovnim dolžnostim slehernega člana kolektiva na njegovem delovnem mestu. Vsak naj ima v mejah svojega delovnega mesta določene naloge ali obveznosti, ki so vsebina njegove odgovornosti.

INVESTICIJE

— Skladno s splošno investicijsko politiko — glede na restrikcijo sredstev in zmanjševanje investicij — je treba določiti program financiranja za letošnje in

Za prevzemanje odgovornosti za terminalska zaključevanja programa investicij je treba ponovno proučiti realnost postavljenih rokov.

— Odpravljati moramo težave zaradi nepravilne dobave domače strojne opreme. Od izvajalcev del moramo zahtevati večjo moralno odgovornost, pri izpolnjevanju pogodbenih rokov pa uveljavljati pogodbene kazni ter povrnitev škode, ki zaradi neodgovornosti izvajalcev nastaja.

— Škodo, ki nastaja zaradi zavlačevanja financiranja,

miranja dohodka sploh v delovni enoti, marveč je samo administrativni ključ za delitev iz mase OD celotne železarne. Zaradi teh in še drugih razlogov je potrebno ustvarjati pogoje za to, da ekonomske enote na svojem nivoju ustvarjajo in formirajo celoten dohodek in v okviru tega svoj delež osebnega dohodka.

— Izhajajoč iz gornjega zaključka mora sistem formiranja OD v proizvodnih delovnih enotah temeljiti na realnejših ocenah vrednosti vložnega dela. To pomeni, da ceniki za enoto izdelka in njihov spremembo ne smejo biti odvisni od trenutnih razmer v delovni enoti, ki navadno pogosto spreminjajo ceniki zato, da se rešuje splošno neskladje osebnih dohodkov v in med delovnimi enotami.

— Sistem delitve osebnih dohodkov znotraj delovne enote mora na osnovi meril dati več poudarka ključnim delovnim mestom. Linearno povišanje osebnih dohodkov zaradi boljše gospodarjenja delovne enote je nevzpodbudno.

— V delovnih enotah je treba bolj vztrajno iskati individualna merila za delitev osebnih dohodkov. Predvsem je treba iz sedanjih izkustvenih in kasneje deformiranih norm preiti na prave tehnične norme povsod, kjer je to mogoče.

Skupinske norme naj prehajajo na norme manjših tehnološko zaključenih skupin, v kolikor res ni možna individualna meritev.

— V zvezi z nagrajevanjem je treba dosledno izpolnjevati določila statuta Železarne Jesenice, po katerem vsaka tehnična izboljšava ali sprememba v tehničnem procesu, ki poveča proizvodnjo, veže nase spremembo cenikov za enoto izdelka. Prav zaradi te nedoslednosti smo danes v situaciji velikih razlik osebnih dohodkov med delovnimi enotami za ista delovna mesta.

— Spremembe v načinu delitve osebnih dohodkov, ki jih predlagajo službe in ktere je DSŽ deloma že sprejel, so zgolj administrativni ukrep, ki lahko samo začasno ureja ta neskladja v formiranju osebnih dohodkov po delovnih enotah. Ta ukrep, ki navidezno odpravlja neke slabosti, je opravičljiv samo za toliko časa, kolikor je potrebno, da se oblikujejo taki principi, ki bodo že sami po sebi realni, pravični in ekonomsko upravičeni.

— Destimulativni in neekonomski sistem formira-

nja osebnih dohodkov po obračunski uri v vzdrževalnih obratih je treba ukiniti. Vzdrževalne delovne enote naj preidejo na sistem delnega budžetiranja in na delež od proizvodnega rezultata posameznih proizvodnih obratov.

METODE DELA V ZK

— Nadaljnji razvoj demokratizacije na vseh področjih zahteva od komunistov odgovornejšo, kvalitetnejšo in bolj načrtno delo. Zveza komunistov je organizacija aktivnih in odgovornih družbeno-političnih delavcev. Delovanje komunistov in njihova vloga se mora odražati v vseh oblikah naše demokratizacije.

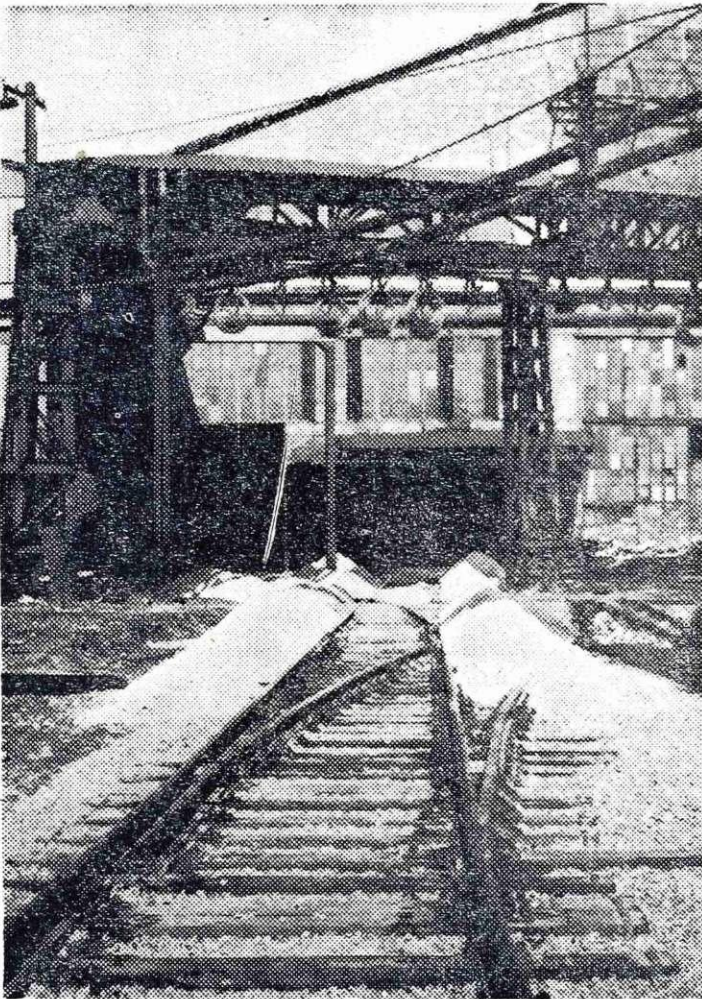
— Aktivnost komunistov v osnovni organizaciji ne more biti edino merilo našega dela. Sestanki OOK naj bodo redni in mesto, kjer bomo komunisti razčistili stališča ter tako ustvarjali idejno enotnost akcije.

— Tovariški komite in komisije bodo v svoj program dela morale vnesti večkratno sklicevanje aktivov komunistov po posameznih vprašanjih in tako razčistiti odgovorne in zahtevne naloge, ki se postavljajo pred ZK v železarni.

— Pregledati moramo možnosti za sklic vseh komunistov železarne, če bi to narokovala potreba za boljšo informiranost komunistov v večji borbi za boljše gospodarjenje.

— Tovarniški komite mora vsaj vsaka dva meseca sklicevati sestanke s sekretarji, prenašati mnenje osnovnih organizacij na seje TK ter tako povečati povezanost med OOK in komitejem.

Komisija za zaključke

Kmalu bodo začeli rekonstruirati livno jamo v martinarni. Normalni tiri so že položeni do martinarske hale.

prihodnje leto. Pri tem moramo upoštevati pogoje pričetka obratovanja in škodo, ki nastaja zaradi zavlačevanja kreditiranja tistih investicij, ki so tisk pred poizkusnim obratovanjem.

— Vso skrb moramo posvetiti posameznim objektom in napravam, ki so v zaključni fazi, da jih čimprej končamo, takoj nato tehnično in finančno prevzamemo ter pričnemo s poizkusno proizvodnjo. S tem bomo zmanjšali stroške investiranja, povečali proizvodnjo in ustvarili sredstva za odplačevanje obveznosti.

moramo po možnosti prenesti na družbo — banke, a ne da jo nosi samo investitor.

— Tehnična operativna je dolžna na novih zgrajenih napravah zagotoviti stalno proizvodnjo in ne sme dopuščati, da naprave malo ali sploh ne proizvajajo.

NAGRAJEVANJE

— Sedanji sistem formiranja OD v delovnih enotah ne jamči delovni enoti vedno za boljše delo ustrezno več osebnega dohodka zato, ker ne izhaja iz sistema for-

Na zadnji strani:

SLIKOVNA
REPORTAŽA

s svetovnega
prvenstva

v hokeju na ledu

Izobraževanje delavcev v proizvodnji valjarne Bela

Valjarne Bela so s tistim delom naprav, ki služijo proizvodnji blumov in slabov, v zaključni fazi montaže. V ta del spadajo globinske peči, ingot voz, tehnična ingotov in bram, transportne valjčnice od začetka bluminga hale do prevlačnika blumov, delovne valjčnice pred in za krčilnim ter bluming ogrođjem, krčilno (edger) in bluming ogrođje s prenosnimi mehanizmi in pogonskimi motorji ter Ilgenerjem, slab škarje in prevlačnika blumov in slabov, Tretjo globinsko peč z vsemi tremi komorami že sušijo.

Prvi člani novega, nastajajočega proizvodnega delovnega kolektiva so že na novih delovnih mestih. Kot valjavci delajo sedaj na Beli: tehnolog, trije ogrevalci globinskih peči, dva valjavca na bluminu, eden na škarjah in eden na prevlačniku. Ta ekipa sodeluje pri hladnem testiranju naprav valjarne. Ko bodo začeli z vročim testiranjem naprav, oziroma ko bodo prve brame valjali v slabe, bo ta ekipa že na delovnih mestih. S tem bo začela pri nas pozikusno obratovati naša naj-sodobnejša valjarne. Takih je tudi v inozemstvu malo.

Ni le slučaj, da smo v pripravo osebja za novo valjarne vložili toliko truda in denarja. Spremenjena tehnologija valjanja, visoka stopnja mehanizacije in delna avtomatizacija valjarne zahteva tudi novi tip delavca, ki je bolj izobražen in dobro seznanjen z bistvom procesov na katere s svojim delom učinkuje. Zahteve po visoko razvitem čutu odgovornosti za opravljeno delo in izpolnjevanje nalog, hitrejši refleksi so pogoj, da delavec sploh lahko dela na tako kompliciranih delovnih pultih, na katerih valjarne upravljajo. Nekatere komandne kabine so poleg tega opremljene še z merilnimi kabineti in komunikacijskimi sredstvi kot televizijskim ekranom, interfonom in semaforji. Z izjemo komandne ka-

bine bluminga, kjer istočasno delata dva delavca, so v ostalih kabinah nameščeni posamezniki, kjer mora biti zato vsak samostojen, docela več svojega dela, ker je vsak prepuščen pri svojem delu le samemu sebi. Na obeh slikah je delno prikazana oprema komandne kabine bluminga s tremi komandnimi pulti. Slike objavljamo, da bi bralci površno lahko videli kako zapleteno je pravzaprav upravljanje sodobne valjarne.

V Zapadni Nemčiji so proučili intenzivnost dela upravljalcev bluminga in ugotovili, da morata valjavca bluminga zato, da izvaljata 6 tonski ingot v blum 240 mm kvadrat, opraviti vodilni valjavec 118 gibov, prvi valjavec pa 126 gibov v 3 minutah kolikor traja valjanje takega ingota. Intenzivnost dela in miselna koncentracija delavca, ki dela na takem komandnem pultu je zato zelo velika. Vprašanje, če smo pri nas te vodilne delavce skladno z njihovo odgovornostjo in delom z osnovno tarifno postavko pravilno stimulirali, pustimo odprto.

Upoštevajoč navedene pogoje dela in zahtevo po temeljitejšem in obširnejšem znanju tehnologije valjanja smo in še bomo izbirali delavce za novo valjarne po ocenah: — zdravstvenega stanja,

- psihofiziološkega testa,
- informativnega tečaja,
- discipline in dela v predhodnem obratu,
- prakse v železarni Zenica,
- specialnega tečaja,
- dela v obdobju poizkusnega obratovanja bluminga.

Valjavce za valjarne Bela nismo začeli izbirati šele po zadnjem razpisu v Železarju ampak smo sistematično to izvajali že od prvih priprav in nato informativnega razpisa v Železarju maja leta 1965. Od takrat pa do danes so bili vsi prijavljeni temeljito zdravniško pregledani in so rezultati teh pregledov sistematično evidentirani v zdravniškovi kartoteki. Glede na rezultate teh pregledov smo sistematično ugotavljali za katera mesta prijavljenec ni sposoben glede na njegovo zdravstveno stanje.

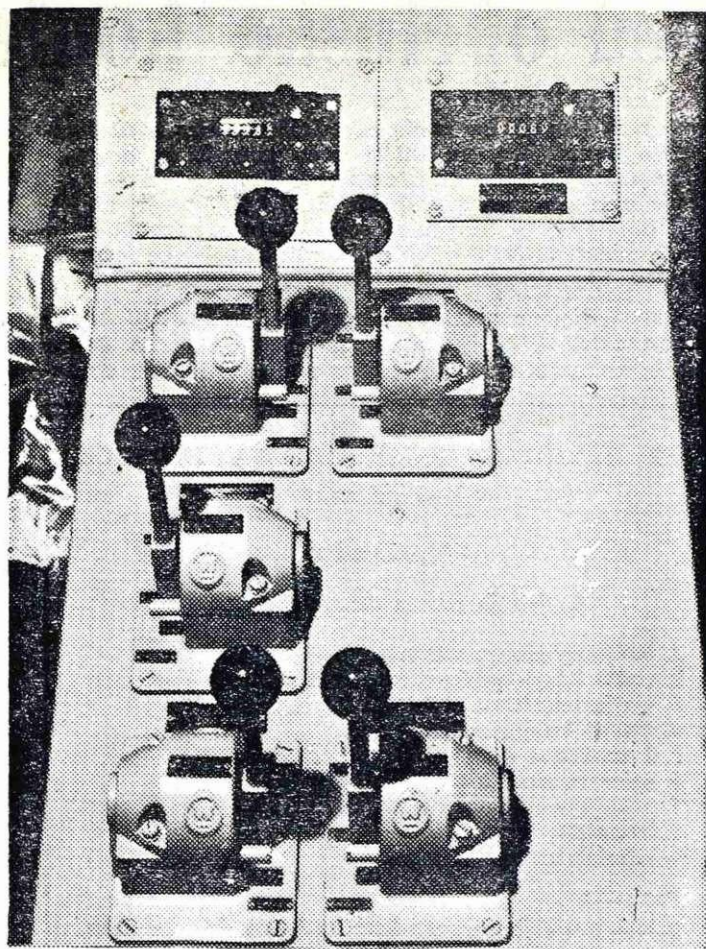
S psihološkimi testi smo ugotavljali primernost posameznikov glede na zahteve delovnih mest in prijavljenčevih zmogljivosti.

Informativni tečaj valjavcev za Belo smo zaključili s testiranjem vseh udeležencev. Udeleženci tečaja so bili testirani iz predmetov strojne in električne opreme valjarne, organizacije dela in komunikacijskih zvez, površinskih napak ter sistematike kvalitete jekel. Po ocenah smo udeležence razvrstili v rang.

V celotnem sistemu izobraževanja in ocenjevanja smo stremeli za tem, da bi v čim večji meri izločili vpliv subjektivnega ocenjevanja. Razen ocen o disciplini in delu v obratih je bilo mogoče v vsem sistemu kadrovanja uvrščati vsakega posameznika v doseženi rang, ki je bil odvisen od znanja, sposobnosti in prizadevnosti posameznika.

Zakaj je bilo to potrebno? V vsej valjarne bluming — stekel bo v eni izmeni zaposlenih le 18 ljudi. V prvi fazi obratovanja bodo zasedena mesta: tehnolog, žerjavovodje striper in obeh kleščnih žerjavov, ogrevalci globinskih peči, tehtalec ingotov in bram, dva valjavca na bluminu in krčilnem ogrođju, dva na škarjah in eden na prevlačniku. V tej fazi še ne bomo valjali širokih trakov na šteklu. Razlika v zahtevah posameznih delovnih mest je precejšnja. Sistem ocenjevanja v posameznih fazah izobraževanja je omogočil rangiranje vseh prijavljencev po njihovih sposobnostih in prizadevnosti in je tako omogočil precej avtomatično kadrovanje ljudi na posamezna, zahtevnejša delovna mesta. Selekcija še ni opravljena do konca. V sistem ocen še pridejo ocene iz specialnega tečaja in dela v obdobju poizkusnega obratovanja.

V sredo 9. marca so se začela predavanja specialnega tečaja za valjavce na

Eden izmed komandnih pultov v komandni kabini bluminga.

Beli. V ta tečaj smo povabili sodelavce, ki so končali informativni tečaj z dovolj dobro oceno in so se na zadnji razpis prijavili na delovna mesta valjarne bluming — štekla. Namen tega tečaja je podati slušateljem tisto znanje, ki je potrebno za neposredno obvladovanje operacij tehnološkega procesa valjanja blumov in slabov. Tečaj bo trajal pet tednov, vsak teden dva dni po 4 ure. Na tečaju bomo obdelali:

- oprema bluming valjarne z mazalnimi in hladilnimi sistemi s posebnim ozirom glede na funkcije posameznih naprav;
- upravljanje bluming valjarne iz komandnih kabin in pultov;
- osnove valjanja, kalibracija valjev in režim valjanja.

Za tečaj je bodoče obratovodstvo pripravilo skripta, ki veljajo zaenkrat tudi kot obratovalna navodila in jih bo prejel vsak udeleženec tečaja. ŽIC in njegovim sodelavcem ter Jerci iz prepisnega biroja moramo dati vse priznanje, da so bila skripta v rekordnem času pripravljena za razmnoževanje. Snov bo na tečaju zaradi razmera zelo kratkega časa, ki je za to na razpolago podana zgoščeno in bodo morali udeleženci, ki bodo prišli na Belo v prvo izmeno, proučevati snov tudi v svojem prostem času.

Znanje udeležencev bomo na koncu tečaja preverili s testi. Vse udeležence bomo po rezultatih rangirali. S pomočjo preje opisanih ocen, oceno na tem tečaju in oceno dela v dobi poskusnega obratovanja bodo tako delavci razvrščeni skoraj avtomatično na odgovarjajoča delovna mesta.

Prepričan sem, da do sedaj še nikoli nismo posvetili toliko pozornosti, temeljitih priprav in sistematičnega timskega dela zdravniku, psihologu in tehničnega osebja prešolanju delavcev za nov obrat. Za posebno pomembno smatram dejstvo, da se bo vse osebje glede na rezultate ocenjevanj samo razvrščalo po sposobnostih in prizadevnosti pri izločenih subjektivnih ocenah in zvezah. Najti odgovarjajočega človeka za delovno mesto je bil osnovni in edini motiv vseh, ki so pri tem delu sodelovali. Hitrost osvajanja tehnologije valjanja bo merilo, koliko je bila naša pot pravilna.

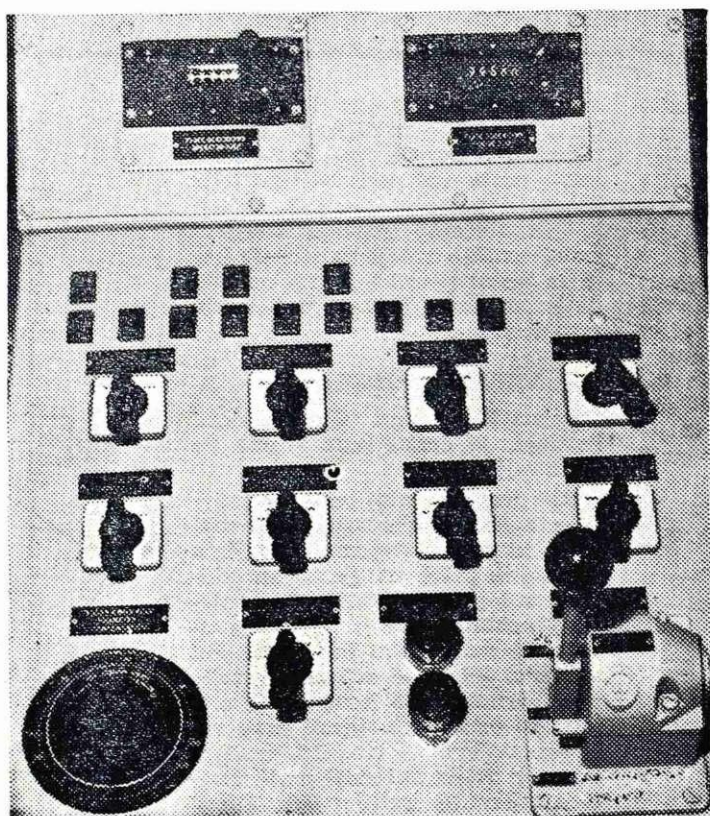
Inž. V. Črv

Železarski globus

FRANCIJA — V Franciji nameravajo zgraditi novo industrijsko področje v južnem delu države. V ta namen je najprej predvidena gradnja nove velike železarne 60 km od Marseilla, ki bo v svoji zadnji fazi lahko proizvajala 6 milijonov ton surovega jekla letno.

LIBANON — V Tripoliju gradijo novo valjarne, ki bo pričela obratovati predvidoma ob koncu leta 1967. Dobavilo jo je zahodnonemško podjetje Demag AG iz Duisburga. Valjara bo različne profile, medtem ko bo njena letna kapaciteta 100.000 ton.

Dopisujte v »Železarja«

Upravljanje sodobne valjarne je zelo zapleteno — komandni pult v komandni kabini bluminga

Pred občinsko konferenco Združenja borcev NOV Žene

Koncem tega meseca bo imelo Združenje borcev NOV Jesenice letno konferenco, na kateri bodo govorili in razpravljali o delu v preteklem mandatnem obdobju. Ker je v naši železarni zaposlenih okoli 1100 borcev, aktivstov ali internirancev ter precej vojaških vojnih invalidov in rezervnih podoficirjev in oficirjev, članov združenja, je prav, da o delu in uspehih piše tudi naš tednik.

Poleg mnogih dejavnosti v s tega gradiva iz NOB in delavskega gibanja. To dejavnost v pretežni meri opravljajo oddelek za zgodovino delavskega gibanja in NOB Tehniškega muzeja naše železarnice. Zasluga tega oddelka je da se je ohranilo precej dragocenega zgodovinskega gradiva ne le iz obdobja zadnje vojne, ampak tudi iz let delavskega gibanja na Jesenicah. Oddelku gre zasluga, da ima v svoji fototeki že preko 3000 slik z urejeno dokumentacijo, prav toliko ali več pa neurejenih in z delno dokumentacijo.

Oddelku je uspelo dobiti skoraj kompletno dokumentacijo Jeseniško-bohinjskega odreda, ki je je mnogo odstopil komandant Ivan Leben, precej slik Kokrškega odreda in več drugega pomembnega gradiva. Še več je uspehov oddelka za zgodovino delavskega gibanja in NOB pri Tehničnem muzeju naše železarnice tako pri zbiranju in urejanju zgodovinskega gradiva. Žal

se ob gospodarski reformi vprašujemo, če je takšna oblika tega oddelka potrebna. V precej podobnih težavah je veliko muzejev širom naše republike, vendar so skoraj povsod našli ustrezno rešitev. Menimo, da jo bomo tudi na Jesenicah. Ne bi bilo prav, da bi delo tega oddelka zamrlo, še več, morali bi ga poživiti kot smo ga ob 40-letnici KPJ in zagotoviti finančna sredstva za ureditev muzeja revolucije.

Spomnimo se predvojnih stavk in sploh borbe jeseniškega delavca ne samo pred vojno, ampak tudi v času NOB. Le malo jih danes ve, da je Gestapo na Jesenicah že leta 1941 zaprl 444 oseb, izselil 67 družin, 154 oseb poslal v razna taborišča in 49 usmrtil. Prav gotovo vse to zasluži, da ostane ohranjeno poznejšim rodovom.

Revolucionarno delo jeseni-

ških občanov, o katerem pričajo zbirke in ki naj bi do- bilo svoje mesto v muzeju revolucije, je tako, da zaslu- ži podporo vseh družbenih činiteljev. O tem bo razprav- ljala tudi letošnja občinska konferenca Združenja borcev jeseniške občine. Prav bi bi- lo, da ob 25-letnici vstaje po- magamo k še večjim in bolj pomembnim uspehom pri zbiranju in urejanju gradi- va o delavskem gibanju na območju naše občine.

aR

okra

Na predvečer so se z Ja pri spomeniku in odpravili v odpadnega gra- okolice in okra- s cveem. Težje je o naših ena v p delavcega raz NOB in v po

SVET STANOVANJSKEGA PODJETJA JESENICE

v ustanavljanju

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

1. vodja splošnega sektorja
2. vodja gospodarsko-računskega sektorja
3. vodja tehničnega sektorja
4. glavni knjigovodja
5. 2 gradbena tehnika
6. referent sklada stanovanjskih hiš
7. 2 knjigovodja
8. blagajnik
9. administrator

POGOJI:

- pod 1. pravnik z visoko šolo in 3 leta delovne dobe, ali višjo šolo in 5 let delovne dobe;
- pod 2. visoka šola in 3 leta delovne dobe, višja šola in 5 let delovne dobe, ali srednja šola in 10 let delovne dobe;
- pod 3. gradbenik z visoko šolo in 3 leta delovne dobe, višjo šolo in 5 let delovne dobe, ali srednjo šolo in 10 let delovne dobe;
- pod 4. višja šola in 4 leta delovne dobe, ali srednja šola in 8 let delovne dobe;
- pod 5. gradbenik s srednjo šolo in 5 let delovne dobe;
- pod 6. srednja šola in 5 let delovne dobe;
- pod 7. srednja šola in 5 let delovne dobe;
- pod 8. srednja šola in 3 leta delovne dobe;
- pod 9. administrativna šola in 5 let delovne dobe.

Rok prijave je 15 dni po objavi v »Delu«. Prijave pošljite na SVET STANOVANJSKEGA PODJETJA JESENICE, Titova 18/I.

Stanovanj ni na razpolago.

Osební dohodki po začasnem pravilniku o delitvi osebnega dohodka Stanovanjskega podjetja. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.

Za praznik žena koncert v bolnišnici

Sindikalna podruž. Splošne bolnišnice na Jesenicah je kakor dosedanja leta tudi letos za praznik žena počastila bolnice in ženske osebe bolnišnice. Na predvečer je bila v spodnji dvorani bolnišnice lepa proslava, ki so jo pripravile učence medicinske šole. Uvodoma pa je zapel ženski zbor komornega zbora Svobode Jesenice pet pesmi. Na proslavi je med drugimi recital tudi dr. Stanko Čebokli, kar je eden redkih primerov, da se je v izvedbo programa vključil tudi zdravnik bolnišnice. Bolnice in navzoče uslužbenke bolnišnice so toplo pozdravljale nastopajoče in so sin-

dikalni podružnici za lep in prijeten večer zelo hvaležni. ležne.

Železarski globus

LIBERIJA — V severozahodnem delu te afriške države so odkrili nova nahajališča visoko kvalitetne železne rude. Zbrane zaloge cenijo na približno 1 milijardo ton.

LR KITAJSKA — Avstrijska železarna VOEST je dobila iz LR Kitajske naročilo za dobavo nove LD kisikove jeklarne. Njena letna zmogljivost bo 650.000 ton surovega jekla.

Prijetno razplošč

Da bi zvedeli kaj več o tem, kako so naše sodelavke praznovale ob mednarodnem prazniku žena, smo se telefonično pozanimali in iz posameznih delovnih enot dobili naslednje odgovore:

V martinarni so sodelavkam ob 8. marcu izročili praktična darila in čestitke, prav tako tudi v hladni valjarni in žičarni, kjer so žene obdarili z darili v vrednosti do 1.700 dinarjev. Nekatere sodelavke z OTK so odšle na Vogel, kjer je še dovolj snega za smučanje, druge pa so si ogledale kmečko ohcet v Ljubljani.

Sindikalni odbor valjarne 1300 je že 7. marca, to je dan pred praznikom, ob 14. uri povabil sodelavke z dopoldanske in popoldanske izmene na kratek razgovor. Ženam so čestitali in jim razdelili praktična darila.

Sindikalni odbor valjar-

ne 20 pa je namigled Pr še i cerkvice v V nato v pravi zakusl pri b'ču v Tsi sindi šamrne je so s žene i negazpoloč Podu ogleda Podu in si dlim brcem mu troju Jo čiču Radov Sindikalna ževave Javon klovat sta po lavke v Goz na zrusko, si bor testinske lezarpa je z iz vsi obrač pripil najj prosto s kul gramn, ki je nimil Mark članimalajjs je žam pri svojitstih s mala ter j

23. nadejevanje

Peter: Zakaj je treba kovati pri višji temperaturi?

Oče: Višja temperatura je potrebna zato, da postane jeklo mehkejšo in s tem sposobno za takšno obdelavo kot je kovanje.

Peter: Ali še danes uporabljamo kovanje v železarski industriji.

Oče: Tudi kovanje je imelo kot vse ostale dejavnosti železarske industrije svoj razvoj. Naši predniki so najprej pričeli z ročnimi kladivi in potem, ko so iznašli vodni pogon, nadaljevali z večjimi kladivi, ki jih je poganjala vodna sila. Takšna kladiva na vodni pogon so pričela v sredini 19. stoletja postopoma izpodrivati kladiva na parni pogon. Še kasneje so parna kladiva nadomestile velike stiskalnice na hidravlični pogon, ki je omogočil izredno velike pritiske in s tem tudi kovanje zelo velikih kosov, težkih tudi nekaj deset in več ton. Takšno stiskalnico za kovanje velikih kosov vidiš na sliki. (Slika smo objavili v prejšnji številki).

Peter: V kakšne namene uporabljajo danes te velike stiskalnice?

Oče: Na teh stiskalnicah kujejo danes v posebnih kovačnicah neka-

terih železarn na primer pogonske osi za motorje velikih ladij ali pa osi, ki vežejo ta motor s propelerjem. V ta namen odlijejo v velike kokile ingot in ga potem pod stiskalnico postopoma obdelajo, da dobi zahtevano obliko. Seveda je treba takšen ingot večkrat ogrevati v posebni kovaški peči, ker se med obdelovanjem na stiskalnici počasi ohlaja do tako nizke temperature, da kovanje ni več mogoče. Ko ingot dobi pod stiskalnico zaželeno obliko, ga potem še obdelajo in sicer ostružijo ter obrusijo v hladnem stanju na odgovarjajočih strojih, tako da dobi svoje končne mere, ki jih zahteva načrt. Pri kovanju dobi ingot namreč samo približno pravilno obliko, ker večje točnosti v merah pri tem postopku ni mogoče doseči.

Peter: Ali imamo v naših železarnah takšne stiskalnice za kovanje tako velikih kosov?

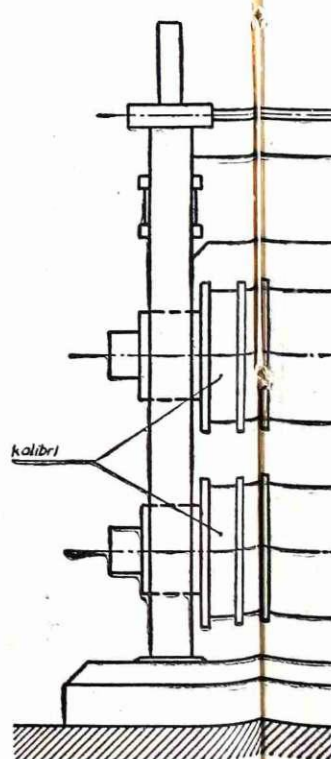
Oče: Kovačnice s stiskalnico za kovanje velikih kosov imata v naši državi dve železarni: Ravne in Zenica. Ti dve železarni kujeta v svojih kovačnicah velike kose kot so že prej omenjene ladijske osi in še

druge podobne strojne dele za potrebe naše ladjedelniške in strojne industrije. Seveda pa ima vsaka železarna še majhno kovačnico, kjer kujejo s pomočjo manjših kladiv, ki jih običajno poganja stisnjeni zrak, različno orodje in manjše kose za lastne potrebe. S tem mislim, da lahko najin pogovor o kovanju zaključiva.

17. VALJANJE JEKLA

Peter: Ker si mi včeraj razložil kovanje, je danes brez dvoma na vrsti valjanje.

Oče: Res sva sedaj prišla do glavnega načina predelovanja surovega jekla, ki ga proizvajamo v različnih jeklarskih pečeh ter ga potem odlijemo v ingote in brame. Če pogledava nekoliko nazaj, lahko ugotovimo, da valjanje ni tako staro kot kovanje, saj se je dejansko razvilo v 18. stoletju. Ob koncu tega stoletja so pričele obratovati prve valjarne pločevine v Nemčiji, medtem ko so v Veliki Britaniji prvič izvaljali železniške tračnice leta 1820. V drugi polovici 19. stoletja pa se je vzporedno z ostalo železarsko tehniko razvijalo tudi valjanje, ki je

Shema valjčnega orodja

Žene z Javornika so okrasile spomenik

Na predvečer dneva žena so se žene z Javornika zbrale pri spomeniku padlih borcev in odpravile nekaj kubikov odpadnega gradiva, uredile okolico in okrasile spomenik s cvetjem.

Težko je opisati zasluge naših žena v predvojni borbi delavskega razreda, v času NOB in v povojni graditvi

socializma. Neprecenljive so njihove zasluge, neprecenljiv je njihov doprinos. S svojimi dejanji, moralno in materialno pomočjo, so pomagale, kjerkoli so mogle. In take so še danes. Žal pa pri vseh takih in podobnih akcijah vidimo predvsem starejše žene, čeprav že sivolase.

Veljko Mandič

azpoloženje ob 8. marcu

o ne 24. pa je omogočil ženam gled Prešernove hiše in cerkvice sv. Marka v Vrbi, nato pa so jim pripravili zakusko v gostilni pri Rbču v Vrbi.

Tudi sindikalni odbor šolarne je poskrbel, da so si žene razen prijatelne azpoloženja v hotelu Podvrtje ogledale še grad v Podvrtju in spomenik padlim borcem ter narodnemu heroju Jožetu Gregorčiču v Radovljici.

Sindikalna odbora vzdrževanja Javornika in je klovna sta povabila sodelavke v Gozd Martuljek na zakusko, sindikalni odbor gostinske enote Železnice pa je za sodelavke iz vsa obračunskih enot pripravil najprej skupno proslavo s kulturnim programom, ki je bil zelo zanimiv. Marko Butinar, član himalajske odprave, je žepam pripovedoval o svojih vtisih s poti na Himalaj, ter jim prikazal

skioptične slike in opisal življenje žena na azijskem kontinentu.

V nekaterih drugih delovnih enotah so sodelavkam izročili denarne zneske kot nadomestilo za proslavo.

Letošnji 8. marec so torej v delovnih enotah praznovali zelo različno in v okviru danih možnosti. Vsi pa so se potrudili, da bi sodelavkam ob njihovem prazniku pripravili čim več razvedrila, še posebej pa je razveseljivo, da so tradicionalno družabnost ob tem prazniku združili tudi s kulturnim programom. Seveda so bile 8. oziroma 9. marca proste na podlagi sklepa seje delavskega sveta železnice. Prosti dan so nekatere žene porabile za izlete in seveda za domača opravila, ker jih ob redni zaposlitvi le težko zmorejo, posebno če imajo številno družino. -or

Franc Jernejc - Milče

IZDAJALCI NA DELU

9. nadaljevanje

cijo Nemcev.« Povedal jima je tudi, kakšne znake so imeli za spoznavanje, o glavniku, ki ima vsak sedmi zob zlomljen, o nogavicah z zelenim oziroma rdečim robom, o nekdanjem dinarju, ki ima na obeh straneh glavo in drugo. Nadaljeval je: »Vsi, ki lahko pridejo v bližino kuhinje ali skladišča hrane, imajo strup. Razen Črnega je v odredu še štirinajst agentov. To so njihova imena in njihov položaj po bataljonih. Črni ne ve, če je razen teh še kdo v odredu, ki morda njihovo skupino kontrolira, toda ne da bi oni za to vedeli.«

»Treba je hitro ukrepati. Nihče do jutra ne sme pogrešiti Črnega. Njegovo odsotnost na Koprivniku lahko prikrivamo samo do jutra. Pozneje bi lahko postala neverjetna. Zato moramo vse agente na območju Pokljuke takoj aretirati in jim omogočiti stik s tistimi, ki so še na svobodi. Takoj za tem pa prijeti tudi vse agente v bataljonih na Mežakliji, Jelovici in Velem polju,« je končal Florjan.

Komandant odreda je poklical komandanta drugega bataljona tov. Brinco in Marka, kurirja izvidniške čete. Naročil jima je, naj izmed partizanov, ki so prišli iz brigade, odbereta 20 vzdržljivih in jih v treh skupinah takoj pošljeta na Mežakljo, Jelovico in Velo polje. Preden so te skupine odšle, jim je Florjan dal imena agentov in poučil vodje skupin o zadevi.

Preden se je zasvitalo, se je patrola že vzpenjala na Jelovico, druga je preko Pokljuke hitela v Radovno in na Mežakljo, tretjo pa je obsijalo sonce visoko nad Uskovnico, ko je hitela na Velo polje. Partizani, ki so vedeli za nalogo, so stopali molče in vsak zase je premišljal, kaj bi se zgodilo, če bi ta peklenski načrt sovražniku uspel. To bi bil težek udarec za narodnoosvobodilno gibanje na Gorenjskem. Posebno sedaj pred koncem vojne, ko so bili že vidni sadovi težke borbe, ki so jo nekateri preživljali že četrto zimo. Molče kot avtomati so stopali proti cilju, zavedajoč se, da morajo preprečiti peklenski načrt, ki si ga je lahko izmislila le zver v agoniji.

V bataljonih je bilo že dopoldan vse urejeno. Vsi osumljenci so bili aretirani in zvezani. Čakala jih je naporna pot nazaj v komando odreda. Plen, ki ga je bilo treba priversti nazaj, je bilo potrebno zavarovati, saj ni izključeno, da se potikajo po Mežakliji Glažarjevi raztrganci, ali pa po obronkih Jelovice križari močnejša sovražnikova patrola. Zato so komandanti bataljonov dodali patrolam četo borcev, ki bi tudi sicer morali na Pokljuko, da bi zavarovali partijsko konferenco 21. oktobra na Uskovnici.

»Milko, prinesi njegove stvari,« je ukazal Florjan. Medtem je Andrej pripravil vrv in jo privezal Črnemu na desno roko. Pri pregledu ni našel pri njem ničesar, razen polomljenega glavnika, robca, ure, žepnega noža, nalivnega peresa in drugih drobnarij, ki pa so brez pomena. Milko se je hitro vrnil z nahrbtnikom. Ko si ga je Črni nadel, je Andrej njegovo desno roko privezal za levo Milkovo. Opozoril ga je, naj bo na poti miren, ker bo sicer njegovo klavno življenje končano. Črni je kar naprej govoril, da je nedolžen in da je to pomota.

Drago, ki so mu naročili, naj popije čim več tekočine, je odšel proti Stari Fužini in premišljeval o dogodku. Na zraku se mu je vrnila barva in zvečer, ko se je vrnil v odred, ni čutil ničesar več. O dogodku ni nikomur nič povedal.

Florjan je ostal za trenutek še v sobi in kratko dejal komandantu: »Pojasni zdravniku zadevo. Vsa komur, ki bo spraševal za Črnega, je najbolje, da reče, da ga je poslal na Koprivnik, ker je zbolel neki aktivist. Vrnil se bom, čim bom mogel.«

Komandant je zdravniku vse pojasnil in naročil, da je posebno važno, da se o tem ničesar ne zve v odred.

Z zasliševanjem so začeli takoj, ko so prišli v Andrejev bunker blizu planine Zajamnik.

Na vsako vprašanje je Črni odgovarjal le: »Nedolžen sem.« Pokazal je vsa potrdila, kje je živel in prevelika preciznost je še bolj utrdila sum.

Andrej je vzel iz nahrbtnika, ki ga je Črni odložil, stekleničko. Ko jo je postavil predenj, se je Črni zdrznil. Ni bilo treba biti psiholog, da bi to opazil. Na vprašanje, kaj je v njej, je le nekaj zamomljal. Kot da se je nekaj zlomilo v njem, je začel prositi za milost in obljubil, da bo vse povedal, če mu podarijo življenje. Začel je govoriti. Povedal je mnogo, verjetno vse, kar je vedel.

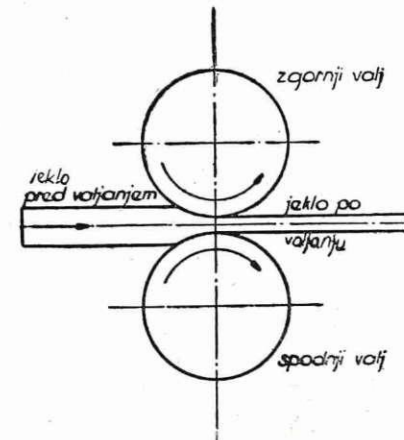
Pozno ponoči, bilo je že 16. oktobra, se je Florjan vrnil v odred. Prebudil je komandanta in komisarja in jima vse povedal. Zelo ju je presenetilo njegovo pripovedovanje in nista mogla takoj verjeti, da si je sovražnik izmislil tak peklenski načrt. Florjan je pripovedoval: »20. oktobra zvečer bi moral Črni in njegova skupina usmrtiti večino starešin in istega večera omamiti ves odred. Prihod sovražnika lahko pričakujemo 21. oktobra zjutraj. Nemci naj bi omamljene borce zvezali in jih odpeljali na Bled in Jesenice. Do takrat imajo strogo prepovedano kakršnokoli zvezo s kakršnokoli vojaško ali civilno forma-

končno pripeljalo do današnjih najmodernejših valjarn, ki so izredno avtomatizirane in imajo velike proizvodne zmogljivosti.

Peter: Najprej te prosim, da mi razložiš, kaj je to sploh valjanje in kako poteka?

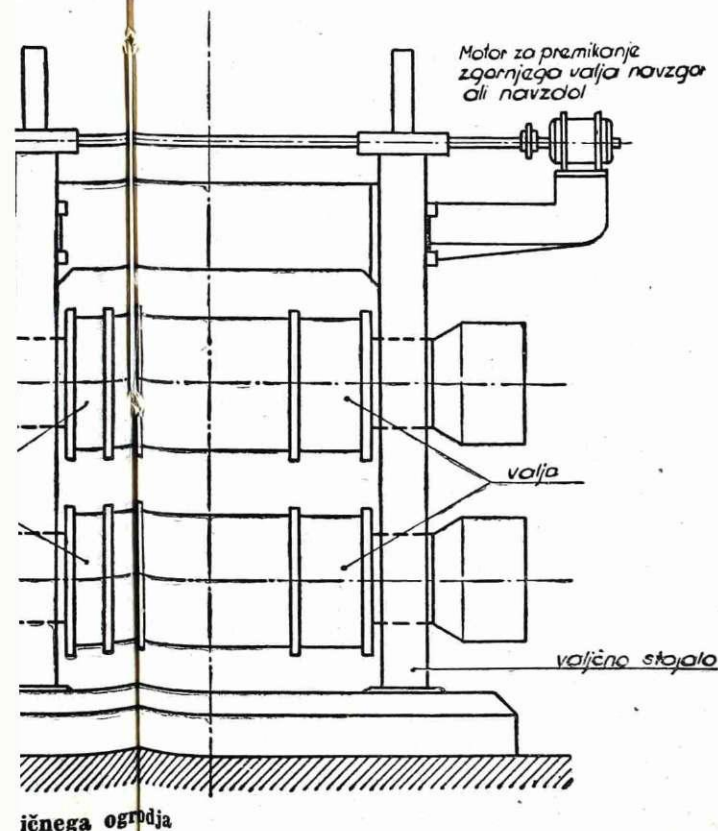
Oče: Da je valjanje možno, potrebujemo napravo z vsaj dvema valjema, ki sta pritrjena tako, da se lahko vrtita v posebnem ogrodju, imenovanem valjčno stojalo. Pri tem lahko s posebnim mehanizmom zmanjšujemo razmak med obema valjema, ki se vrtita v nasprotni smeri. Ingot ali bramo, lahko pa tudi že prej izvaljani material, ki ga imenujemo običajno tudi polizdelek, ker še nima dokončne oblike, pripeljemo po majhnih transportnih valjih do obeh vrtečih se valjev. Odprtina med zgornjim in spodnjim valjem je manjša kot je debelina kosa, ki ga želimo valjati. Zato ga valja zagrabit, potisneta naprej, s tem pa tudi stisneta, tako da postane tanjši, istočasno pa nekaj širši, predvsem pa daljši kot je

bil pred valjanjem. Ta postopek ponavljamo tako dolgo, da dobi izvaljan material takšne izmere kot jih želimo. Na skici vidiš ponazorjen osnovni princip valjanja.

Peter: Kako je urejeno to, da se oba valja vrtita v pravo smer in da je razmak med obema valjema vedno pravilen?

Oče: Ta zadeva ni enostavna in bi ti ji težko natančno razložil, ker je za normalno obratovanje valjarne potrebna cela vrsta različnih električnih in strojnih naprav. Zato naj zadostuje, če ti povem, da poganja oba valja, lahko so tudi trije ali štirje, velik električni motor, prav tako pa tudi služijo za pogon transportnih valjev električni motorji. S posebnim prenosnim in krmilnim mehanizmom je možno potem regulirati tako vrtenje valjev kakor tudi razmak med obema valjema pri posameznih fazah valjanja. Vso to regulacijo opravljajo delavci, ki so v posebnih kabinah in imajo na razpolago potrebne instrumente, s pomočjo katerih kontrolirajo potek posameznih delovnih operacij. Na skici vidiš preprosto shemo valjarniškega ogrodja z dvema valjema.

Na vrsti je žična valjarna

Nadaljevanje s 1. strani
lastnike podjetja do omenjene odločitve.

Rekonstrukcija žične valjarne, ki so jo pripravljali tik pred pričetkom druge svetovne vojne, je doživela podobno usodo. Nabavili so že precej opreme, vojna pa je načrte prekinila. Oprema, ki je bila iz nerazumljivih razlogov izpostavljena na prostem vsem vremenskim nepravilnostem, je toliko zarjavela, da je bila po vojni, ko je ideja o prepotrebni rekonstrukciji valjarne ponovno oživila, že povsem neuporabna.

Napačno bi bilo mnenje, da se do danes v tehnologiji ni nič spremenilo. Od osvoboditve do danes je bilo več organizacijsko tehnoloških sprememb in manjših mehanizacij v obstoječi žični valjarni.

Proizvodne možnosti, ki so jih izvedene tehnične rešitve nakazale, so naši valjavci tudi praktično potrdili, saj smo v letu 1965 dosegli za 21.000 ton večjo proizvodnjo kot v najboljšem letu pred vojno. Narasčanje proizvodnje po letih je razvidno iz diagrama. Pripomniti pa moram, da je ta uspeh dosegel kolektiv valjarne, ki je manjši odstevka iz leta 1940 za 56 moč.

Zadnja leta opazimo, da smo dosegli nek proizvodni maksimum, ki se z boljšo organizacijo dela in drobnimi izboljšavami lahko sicer še pomakne navzgor, vendar le za kakih tisoč ali nekaj več ton, kar pa ne zadošča več potrebam.

To dejstvo je nujno narekovalo splošno rekonstrukcijo žične valjarne, ki zaradi pomanjkanja denarja sicer ne bo predstavljala najmodernejše tehnične rešitve, pač pa nek kompromis med sodobnim in povprečnim, s kapaciteto, ki bo krila trenutne in perspektivne zahteve hladne predelave valjane žice.

Vodstvo gradnje je poverjeno inž. Francu Hrastarju in

ljegovim sodelavcem, kar je zaradi bogatih izkušenj, ki so jih pridobili pri dosedanjih izgradnji valjarne Bela, tudi garancija, da bo žična valjarna v normalnih pogojih ki jih izvajalci postavljajo

kot predpogoj, že v bližnji prihodnosti tudi čimprej dala prvo tono valjane žice za nas in za izvoz. Pri njihovem odgovornem delu jim želimo mnogo uspehov.

Anton Grošelj

Iz delovne enote žebeljarna

Delavci in delavke žebeljarn so na zboru delovne enote razpravljali o akcijskem programu in o ukrepih DSŽ v zvezi s formiranjem in izplačevanjem osebnih dohodkov. Razpravljali so tudi o predlogih za povečanje obračunskih postavk in o popravku norm, o spremembah v kvalifikacijski strukturi in o normativu delovnih mest ter o novem načinu notranje delitve osebnih dohodkov.

Obratovodja Zvone Labura je seznanil navzoče s sklepi 20. redne seje delavskega sveta železarne in obrazložil pomen teh sklepov. Zbor je soglašal s sklepi DSŽ, saj odpravljajo večje nihanje v višini osebnih dohodkov med formiranjem in izplačili, kakor tudi odnose med delovnimi enotami. Tudi k predlogu za povečanje obračunskih

postavk na račun gibljivega dela in popravek norm ter odpravljanje povprečij navzoči niso imeli bistvenih pripomb, saj je bila notranja delitev osebnih dohodkov že sedaj tako usmerjena. Žebeljarna deli osebne dohodke na osnovi internih cenikov za manjše obračunske enote v obratu. O tem smo na tem zboru največ govorili. Trenutno imamo sedem obračunskih enot: žebeljarsko, čistilniško, modrilniško, bodečo žico, transportno, zavijalnico in upravno režijsko enoto. Vsaka enota na osnovi cene za obračunsko tono proizvodnje formira osebni dohodek in ga po lastnih merilih tudi deli. Obravnavali smo podrobno obračun in delitev dohodka v januarju, in primerjali enote po višini osebnih dohodkov ter glede na

produktivnost. Primerjali smo tudi vsa delovna mesta in po razpravi sklenili, da bomo posvetili več skrbi strokovnemu usposabljanju delavcev, predvsem žebeljarskih. Sklenili smo, da je treba premestiti strojne posade, da bodo vsi

sposobni delati na vseh žebeljarskih strojih določen kvaliteten program. Prav tako bomo pripravili tečaj za visokokvalificirane delavce — urejevalce žebeljarskih strojev.

Rok Globočnik

Planinci so zborovali

V nedeljo, 27. februarja, smo imeli planinci Dovjega in Mojstrane redni letni občni zbor. V domu invalidov v hotelu »Triglav« se nas je zbralo kar precej. Predsednik društva je obrazložil vse dobre in slabe strani. Največ težav nam je povzročila lanske letošnja poplava. Voda je odnesla cesto pri Turkovi planini v Vratih in s tem močno prizadela dom, saj ni bilo obiska, čeprav je bila jesen lepa in topla. Po poročilih se je začela razprava. Občni zbor so pozdravili tudi zastopniki društev z Jesenic, Javornika in Gorij ter Planinske zveze Slovenije. Koločnik, ki je povedal nekaj smernic za delo v prihodnje in nagradil s častnimi, zlatimi in štirimi srebrnimi značkami Planinske zveze Slovenije nekatere člane. Novi odbor, ki smo ga izvolili po razpravi, sestavljajo skoraj izključno stari člani. Prdsednik bo tudi v prihodnje Avgust Delavec.

Ob zaključku smo priredili skromen prigrizek in kratko zabavo ob zvokih harmonike in kitare. V veselem razpoloženju smo se pogovarjali

o naših prekrasnih dolinah Krme, Kota in Vrat z veličastnim Peričnikom ter čudovito severno steno Triglava z njegovim vrhom, da ne omenjam vseh vrhov, sten in špic ob teh dolinah. Te nas kličejo in vabijo v svoj objem. Koliko tujcev prihaja vsako leto v ta naš planinski raj iz vseh delov sveta! V njihovem objemu se nam razblinjajo vse naše skrbi in misli v blažen mir in razvedrilo.

J. B.

ZAHVALA

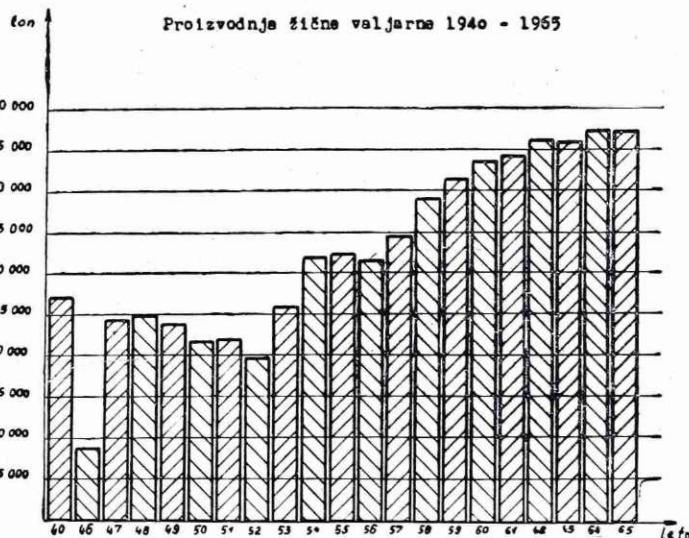
Sindikalnemu odboru šarmotarne in kolektivu se iskreno zahvaljujem za darilo, ki mi bo drag spomin. Celotnemu kolektivu želim veliko delovnih uspehov.

Kristina Pintar
upokojenka

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikalne organizacije in sindikalnemu odboru nadzorne službe se zahvaljujem za denarno pomoč, sodelavcem pa za obisk v bolnišnici.

Stanko Brus
nadzorna služba

Šestrazrednica po prvi svetovni vojni

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Statistični pregled vpisanih učencev, starih od izpolnjenega šestega leta pa do izpolnjenega štirinajstega, kaže, da je bilo v šestih razredih z dvanaestimi oddelki 854 učencev (438 dečkov in 426 deklic) in sicer I. a, b, c II. a, b, c, (vzporednica III. c je bila odobrena 10. 12. 1918, odprta pa 1. 1. 1919), IV. a, b, V. in VI. razred; v štirih nemških vzporednicah I., II., III. in IV. razreda je bilo 63 otrok nemške narodnosti, pouk pa se je začel 1. maja 1919; v ponavljalni šoli pa je bilo 109 učencev (57 dečkov in 52 deklic).

Pri pouku so uporabljali še stare učne knjige, ker pač novih še ni bilo

in jih v tako kratkem času tudi ni moglo biti; isto velja za nemške vzporednice.

V prvem šolskem letu so poučevali: šolski voditelj Mihael Salberger, Rozza Salberger, Jospina Javornik, Silva Šušteršič, Marija Žerjav, Alojzija Kunčič, Marija Kessler, Ema Pibrovec, Rozina Cariary, Cecilija Vilman, Leon Pibrovec in Egidij Šifrer; verouk so poučevali: župnik Anton Kastelic ter kaplani Anton Dolinar, Valentin Jerše in Fran Hiti.

Ker je višji šolski svet z naredbo št. 3492 z dne 5. marca 1919 ukinil zasebno štirirazredno nemško šolo na Savi, nemškimi učitelji pa prepovedal, da bi še nadalje poučevali na

območju deželne vlade za Slovenijo, je štiri razrede kot nemške vzporednice priključil slovenski šestrazrednici, s tem da jih smejo obiskovati le otroci nemške narodnosti; pouk je bil v nemščini, slovenščina pa je bila kot obvezen učni predmet; na nemške vzporednice so bili imenovani sledeči učitelji: Vladimir Rojina iz Harij; okraj Postojna, Julijana Falle iz Ljubljane, Klotilda Wurzbach iz Litijske in Božo Račič iz Adlešičev, okraj Črnomelj; ker pa Božo Račič zaradi bolezni ni mogel nastopiti službe, je namesto njega bil nameščen Julij Mayer iz Šentjanža na Koroškem, kamor pa se je vrnil že 15. junija 1919; 19. junija je bil Fran Erjavac imenovan za stalnega učitelja na Jesenicah.

Dne 23. junija 1919 je okrajni š. nadzornik Karel Simon zaprisegel učitelstvo jeseniške šole, da »bo zvesto delovalo v korist države kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, da bo ostalo zvesto svojemu kralju Petru I. in regentu Aleksandru in

vršilo svojo službo v korist domovine.«

Dokončna kolavdacija nove šolske stavbe je bila opravljena dne 9. in 10. julija 1919. Šolsko poslopje z opravo vred je stalo 355.564 kron in 82 vinarjev!

Člani krajevnega šolskega sveta so bili: predsednik Mihael Regovec, zidarski mojster in posestnik; namestnik predsednika Jožef Vilfan, tovarniški uradnik; zastopnik cerkve Anton Kastelic, župnik; zastopnik šole Mihael Salberger, nadučitelj; člani: Ignacij Hrovat, posestnik in mesar; Jožef Novak, zidarski mojster in posestnik; Jakob Vovk, posestnik. Člani krajevnega š. sveta so bili isti kot prejšnje leto, razen zastopnika cerkve. Okrajni šolski nadzornik je bil Simon Karel.

V okrajnem šolskem svetu so člani zastopali okrajno glavarstvo, cerkev, deželni odbor, občine in učiteljsvo; tudi v tem svetu ni bilo večjih osebnih sprememb. Večje načelne in osebne spremembe pa so nastale pri

Personalne vesti za februar 66 Medobratno tekmovanje v sankanju

39 sprejetih delavcev, 55 obračunanih delavcev in 1 sprejeti uslužbenec.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

ANDREJ ČELIK, 1907, Javornik I — 20 let v ŽJ; METOD ČOP, 1910, mehanična delavnica — 28 let v ŽJ; BOGOMIR ERZEN, 1910, Javornik I — 28 let v ŽJ; RUDOLF ERZEN, 1909, gradbeni oddelek — 27 let v ŽJ; NIKOLAJ GASAR, 1909, martinarna — 29 let v ŽJ; MIHAEL JAZBEC, 1910, martinarna — 28 let in pol v ŽJ; ANTON JUSTIN, 1908, žična valjarna, — 19 let in pol v ŽJ; TOMAŽ LIPOVEC, 1904, žičarna — 10 let v ŽJ; PAVEL NOČ, 1910, Javornik III — 29 let in pol v ŽJ; STANKO PINTAR, 1909, martinarna — 28 let in pol v ŽJ; ALOJZ PLAHUTA, 1907, cevarna — 20 let v ŽJ; JOŽE PRETNAR, 1909, žična valjarna — 19 let in pol v ŽJ in HENRIK TORKAR, 1910, martinarna — 19 let in pol v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI:

ADAM BOHAR, 1908, pro-

met — 19 let v ŽJ; IVANKA DEMSAR, 1925, GEŽ — 6 let v ŽJ; JAKOB KOROŠEC, 1929, valjarna 2400 — 8 let v ŽJ; ANTON LANGUS, 1927, plinska in vodna energija — 17 let v ŽJ; RUDOLF ŠTERBAL, 1914 gradbeni oddelek — 8 let v ŽJ in ANTON ZUPAN, 1916, varnostna služba — 4 leta in pol v ŽJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

Upokojeni, vendar bodo še naprej delali:

Andrej Podviz, 1913, varnostna služba — 19 let in pol v ŽJ; Gregor Hudrič, 1908, OTK — 44 let v ŽJ; Janez Rabič, 1908, gospodarsko-računski sektor — 16 let in pol v ŽJ; Pavel Mlekuš, 1912, Javornik II — 28 let in pol v ŽJ; Franc Primožič, 1909, Javornik I — 34 let in pol v ŽJ in Franc Poljanšek, 1905, martinarna — 40 let v ŽJ.

UMRL:

Ivan Dornik, 1936, instalacija — instalater.

Svojcem naše iskreno sožalje.

IZKLJUČENI IZ DELOVNE ORGANIZACIJE:

Muhamed Alagić, 1940 — martinarna; Baldomir Črv, 1941 — Javornik I; Meho Dizdarevič, 1947 — šamotar- na; Janez Gečele, 1947 — Javornik I; Nazmi Hodža, 1942 — transport; Jože Kancler, 1946, promet; Jurij Kimovec, 1942 — Javornik I; Maksimiljan Lesjak, 1937 — Javornik II; Andrej Matjaž, 1939 — jeklov- vlek; Martin Pajk, 1947 — livarne! Viktor Pesjak, 1912 — mehanična delavnica; Cvetko Pogačar, 1946 — trans- port; Anton Ratkovič, 1942 — kamnolom; Marjan Roz- man, 1939 — mehanična de- lavnica; Venčeslav Rutar, 1935 — martinarna; Salko Sadiković, 1939 — martinar- na; Janez Skumavc, 1941 — martinarna; Vlado Šavija, 1947 — transport; Anton To- lar, 1939 — mehanična de- lavnica; Mehmed Tufek, 1941 — transport; Jože Unetič, 1940 — Javornik I in Alojz Varl, 1940 — Javornik I.

27. februarja je bilo pri Savskih jamah medobratno sankško tekmovanje za leto 1966. Na okrog 1000 m dolgi in dobro pripravljeni, toda žal zaradi južnega vremena nekoliko premehki progi je nastopilo 71 članov našega kolektiva. Vodstvo tekmova- nja je Izvršni odbor sindi- kalne organizacije Železarne Jesenice poveril Sankškemu klubu ŠD Jesenice. Po zani- mivi borbi so bili v konku- renci posameznikov doseženi naslednji rezultati:

ŽENSKES (3): 1. Ladica Omejc, upravne službe (2.57,9), 2. Jožica Bakovnik, energet- sko gospodarstvo (3.48,0), 3. Sonja Pivk, upravne slur- be (4.07,5).

MOSKI NAD 40 LET (13):

1. Franc Noč, upravne službe (2.41,2), 2. Vinko Razinger, Javornik II (2.59,1), 3. Ma- tevž Klemenc, martinarna (3.03,2), 4. Anton Noč, livar- na (3.08,5), 5. Ivan Bukvič, livarna (3.11,3).

MOSKI DO 40 LET (55):

1. Janez Smolej, livarna (2.32,0), 2. Anton Noč, uprav- ne službe (2.33,9), 3. Franc Razinger, martinarna (2.39,0), 4. Leon Ržek, livarna (2.41,0), 5. Jože Razinger, HVŽ (2.42,4).

Za naslov ekipnega prvaka naše železarne se je potego- valo 7 ekip. Vrstni red naj- boljših:

1. livarna I (14.16,0), 2. martinarna (14.31,9), 3. HVŽ (15.22,4), 4. strugarna valjev I (15.42,0), 5. livarna II (16.57,8).

Fototečaj za vsakogar

Kakor vsako leto bo tudi letos organiziral foto klub »Andrej Prešern« z Jesenic fotografski tečaj za začetnike. Tečaj je namenjen vsem, ki že imajo fotografski aparat, ali pa ga nameravajo kupiti in vsem, ki želijo izpopolniti svoje znanje o fotografiranju, obdelavi filma in fotografije.

Program tečaja obsega snov od zgodovine fotografije, rav- nanja s fotografskim aparatom, opisa fotografskega apa- rata in filmov, razvijanja filmov, kompozicije slike, iz- rezov do končnega izgleda fotografije. Na tečaju bodo predavali sposobni in prizna- ni strokovnjaki. V program je letos prvič vključeno tudi predavanje po avdiovizuelni metodi.

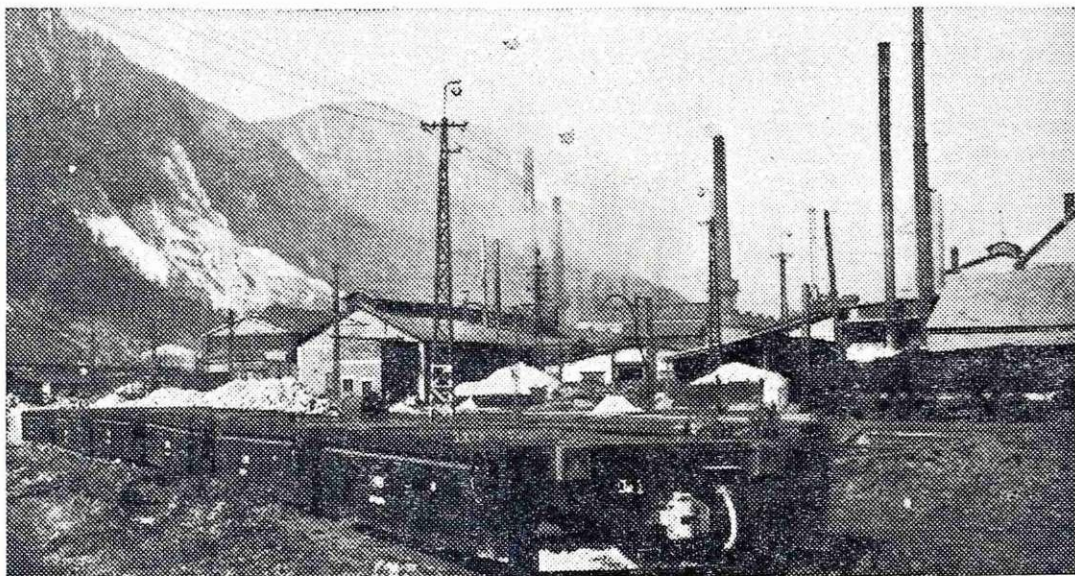
Tečaj se bo začel v pone- deljek, 14. marca, ob 18. uri v prostorih foto kluba na Cesti Franceta Prešerna 36. Prijave sprejemajo eno uro pred začetkom tečaja. Tečaj- niki bodo lahko postali po

opravljenem tečaju redni čla- ni kluba.

TIN

V soboto in nedeljo se je na Jesenicah nadaljevalo letošnje člansko prvenstvo Go- renjske, na katerem sodelu- je 12 igralcev iz Kranja, Ra- dovljice, Kamne gorice in Je- senic. Na njem sodeluje šest prvokategornikov in šest dru- gokategornikov. V dosedanjih osmih kolih je bilo že pre- cej presenečenj. Tako so zmagali Murovec, Pavlin in Prestl nad favoriziranim Roblekom, Prestl pe je pre- magal prav tako Zorka in Malija. Po osmem kolu vodi- jo: Roblek, Murovec, Prestl, Zorko in Mali 4,5 točke, Bu- kovec, Krničar in Pavlin 3,5, Hariski 3, Kaše 2,5, Pongrac 2 in Kalan 0,5 točke. Prven- tvo se bo nadaljevalo 26. in 27. marca v Kranju.

Po rekonstrukciji martinarne bodo vlivali jeklene bloke na posebnih vozovih, ki jih vidite na sliki.

Višjem šolskem svetu, ki je prevzel vse posle nekdanjih c. kr. deželnih šolskih svetov in pričel poslovati 1. januarja 1919.

Člani prvega Višjega šolskega sveta za Kranjsko, Goriško, Trst z okolico, Štajersko in Koroško (ustanovil ga je oddelek za uk in bogočastje v Ljubljani dne 19. novembra 1918 po razpi- su narodne vlade SHS v Ljubljani), so bili: predsednik Anton Sušnik, prof. gimnazije (namestnik dr. Fran Ilešič), dr. Fran Skaberné kot poro- čevalec za upravne šolske in gospo- darske zadeve, dr. Fran Zoré za bogo- častne zadeve; višji šolski nadzorniki so bili imenovani: dr. Janko Bezjak, dr. Ivan Grafenauer in dr. Leopold Poljanec; ljudsko-šolska zastopnika pa sta bila mestni učitelj Luka Jelenc in Ivan Štrukelj, učitelj na Viču, ki ju je izvolilo učiteljsstvo na tajnem glasovanju (na jeseniški šoli 5. de- cembra 1918.).

Minister za nauk vlade SHS v Beo- gradu je bil Ljubo Davidović. pover-

jenik za Slovenijo pa dr. Karel Ver- stovšek.

Ce primerjam člane prvega Višjega šolskega sveta s prejšnjimi v stari Avstriji, potem so vidne tele razlike v naslovih; minister, poverjenik, dok- torji, profesorji in učitelji: prej pa Njega prevzvišenost, vitez, grof, c. kr. komornik, c. kr. dvorni svetnik, ple- mič, odlikovan z redom železne kro- ne, Leopoldovega reda z zvezdo, z viteškim križcem Franc Jožefovega reda, itd., itd. le prisledniki so bili več ali manj bolj navadni ljudje s svojimi poklici.

Važnejše navedbe Narodne vlade SHS, oddelek za uk in bogočastje v Ljubljani: izključni učni jezik na vseh ljudskih in meščanskih šolah bodi slovenski, drugorodnim narodno- stim pa zagotavlja ob zadostnem šte- vilu otrok manjšinske šole z držav- nim jezikom kot obveznim predme- tom (št. 8608 z dne 20. novembra 1918); ista naredba ukazuje, da mora nem- ška zasebna šola odstopiti vse otroke slovenske narodnosti ljudski šoli, kar

se je zgodilo dne 3. januarja 1919, ko je sprejela 39 (14 in 25) učencev, nemška štirirazrednica pa se skrči v dvorazrednico; naredba št. 8761 z dne 10. decembra 1918 ustanavlja še eno vzporednico k tretjemu razredu (III. c), odprli so jo 1. januarja 1919; z naredbo št. 7944 z dne 7. junija 1919 je Višji šolski svet ugodil prošnji krajevnega šolskega sveta, da je usta- novil dve novi vzporednici k drugemu razredu (II. c in d) k že obstoječima oddelkoma II. a in b; obe novi vzpo- rednici so verjetno odprli šele z no- vim šolskim letom 1919/20, ker jih v kazalu za prejšnje šolsko leto še ni; Višji šolski svet z naredbo št. 334 z dne 10. januarja 1919 poroča, da je narodna vlada na svoji seji dne 30. decembra 1918 ugodila prošnji ljudsko — in mešč. šolskega učitelj- stva, da je s 1. januarjem 1919 uredi- la njegove službene prejemke tako, da bodo ljudskošolski učitelji preje- mali plače državnih uradnikov od XIV. do VIII. plačilnega razreda (vseh plačilnih razredov je bilo od XX. do

I., op.); nadalje uredbo o bolezenskih dopustih učiteljsstva ljudskih in me- ščanskih šol; z naredbo št. 3492 z dne 5. marca 1919 je Višji šolski svet raz- pustil štirirazredno zasebno nemško šolo na Savi, za učence nemške na- rodnosti pa je odredil nemške vzpo- rednice k I. II. III. in IV. razredu na ljudski šoli; odpustil je nemško učiteljsstvo, nastavljal pa za nemške vzpo- rednice druge učitelje, saj so vsi učitelji opravili maturo in strokovne izpite v nemščini.

Učenci in učiteljski zbor so med šolskim letom praznovali kraljevske rojstne dneve, na Vidov dan obletnico bitke na Kosovem polju, dne 8. ja- nuarja 1919 pa slovensko slavnost ob stoletnici smrti našega prvega po- svetnega pesnika in ljubitelja Trigla- va Valentina Vodnika.

Prvo šolsko leto so sklenili 15. ju- lija 1919 z zahvalno mašo, na koncu so prvič zapeli jugoslovansko državno himno »Bože pravde«, nato pa še na- rodno himno »Lepa naša domovina«.

Jože Tomažič

Naj opišem še en primer, ki je tudi vreden pozornosti. To so razni prekupčevalci, ki prekupčujejo posebno z zlatino, prstani in diamanti in pri tem če le morejo, koga opeharijo. Na cesti me je ustavil mlad fant, blizu 18 let je moral imeti in me povlekel za rokav za vogal velike trgovske hiše. Mislil sem si že vse mogoče, ko je privlekel iz žepa, toliko da sem ga videl, prstan in mi ga začel ponujati. Trdil je da, je iz čistega zlata z diamantom. Najprej sem res verjel, čeprav ga nisem nameraval kupiti. Ker me je zanimala cena, sem ga vprašal zanjo. Brez besede me je pogledal in namignil, naj pogledam v sosedno izložbo. Preden sem se zavedal, kaj počenja, je potegnil iz žepa prstan, se ozrl naokoli in ko je videl, da ga nihče ne opazuje, je potegnil z njim po izložbenem oknu, kjer se je pokazala globoka raza. S tem je hotel dokazati, da je diamant pravi, čeprav je bil ves prstan imitacija kot sem pozneje ugotovil. Sedaj se je šele začelo. Silil me je, naj ga kupim in sicer za 15 funtov. Ko sem mu rekel, da ga ne nameravam kupiti, je bila cena vse nižja, dokler ni hotel zanj le še 50 piastrov oziroma pol funta. Uvidel je, da z menoj ne bo nič in me je kmalu zapustil. Seveda pa ne manjka turistov, ki mu nasedejo in plačajo desetkrat toliko ali pa včasih še več kot je predmet dejansko vreden.

V strogem centru Kaira in deloma ob Nilu žive v glavnem premožnejši, lahko bi rekli bogataši, ki jim ničesar ne manjka. Čim bolj se oddaljuješ iz mesta, vse več je četrti s strahotnim smradom

in nesnago po ulicah, kjer žive v kolibah iz blata revni Arabci. Odvisni so od prosjačenja in so včasih tako vsiljivi, da se jih težko otreseš. Posebno so se mi smilili otroci in sem večkrat pomislil na naše, ki imajo vsega dovolj in jih mamice prosijo, naj jedo, pa še niso z vsem zadovoljni. Ti otroci so oblečeni v cunje — nekakšne dolge spalne srajce v svetlih barvah, da jim ni prevroče.

Na eni strani velikanska revščina, na drugi pa razkošje, to je ena glavnih značilnosti, ki velja za vso to deželo.

Največja privlačnost Kaira

Na prvi tekmi za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu

Ravnateljstvo strokovnih šol ŽIC je ugodilo želji učencev obeh šol in jim omogočilo ogled prve tekme za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu. S posebnim vlakom so se odpeljali v Ljubljano in dopoldne prisostvovali tekmi SSSR:Poljska, popoldne pa v Drami gledali Čehovo delo »Striček Vasja«. K izletu je pripomogel tovarniški komite ZMS, ki je kril del stroškov. Učenci obeh šol so hvaležni ravnateljstvu, upravi ŽIC in tovarniškemu komiteju ZMS za nepozaben užitek, ki jim ga je nudil ogled ljubljanskega pokritega drsališča, srečanje med odličnima moštvoma SSSR in Poljske ter popoldanske igre v Drami. Upajo pa, da si bodo še v letošnjem šolskem letu

in Gornjega Egipta so zgodovinski spomeniki — cerkve, muzeji, sfinge, piramide in drugi ostanki preteklih kultur. Do sedaj sem nekoliko na splošno opisoval Kairo in njegovo okolico, prebivalce, želel pa bi vas seznaniti tudi z lepoto Kaira z okolico in vsega Gornjega Egipta.

V Kairu je več turističnih agencij, ki za turiste pripravijo poseben program izletov v najznamenitejše turistične kraje. Taka agencija je tudi Luxor Tour, s katero sem si na desetdnevnom potovanju ogledal najbolj zanimive kraje.

(nadaljevanje prihodnjič)

lahko ogledali tudi eno opero kot je to običajno vsako šolsko leto.

Uspeh jeseniških judistov

V nedeljo, 6. marca 1966, je bilo drugo kolo slovenske judo lige. Jeseničani smo se srečali v Ljubljani z Ljubljano II in ekipo iz Rač pri Mariboru. Rače so sestavljene iz nekdanjih tekmovalcev Branika in Maribora in so veljale za favorita turnirja. Ljubljana II pa je bila okrepljena s Škrabo (II. mojstrski pas), Selesom (rjavi pas) in Prokofjevim (zeleni pas). Kljub veliki razliki v kvaliteti pasov (Jeseničani imamo razen Kučina, vsi rumene pasove), smo že v prvem srečanju porazili Ljubljano II s 17:15. V drugem srečanju pa nam je uspel še podvig proti Račam, ki so odšle porazene s 27:20. Za ekipo TVD Partizan Jesenice so bili zaslužni prav vsi tekmovalci: Kajdiž, Krajzelj, Dvoršak, Kučina in Vezzosi. Do sedaj smo zbrali 6 točk in upamo, da bomo dosegli v končni razvrstitvi mesto v sredini lestvice, kar bi bil za nas začetnike zelo lep uspeh.

Na slovenskem mladinskem prvenstvu v Slovenski Bistrici, ki so se ga udeležili štirje naši tekmovalci v razredu mlajših mladincev, pa je bil plama naših:

2. Srečo Morič v welter kategoriji

4. Marjan Kajdiž v isti kategoriji

4. Darko Čarman v srednji kategoriji

Krajzelj pa je z žrebom naletel na poznejšega finalista in izpadel. Morič se nato ni udeležil državnega prvenstva zaradi poškodovane roke. Vsekakor je uvrstitve naših mladih zelo vzpodbudna.

Naša sekcija vodi pravkar

V Žirovnici pojo

Za praznik žena so pripravili v Žirovnici proslavo z obširnimi programom. Pred nabito polno dvorano TVD Partizan v Žirovnici so najprej nastopili šolski otroci. Zatem je nastopil že nekaj let obstojajoč moški pevski zbor oziroma nonet. Sledil mu je nastop pionirske folklorne skupine, ki je prav prijetno zaplesala gorenjske plesse. Za folklornim plesom pa je nastopil šele pred šestimi tedni ustanovljen moški pevski zbor — oktet, za katerega je bilo največje zanimanje. Sledile so še telovadne točke šolske mladine. Dobro pripravljena proslava je uspela in je bila nedvomno najboljša in tudi najbolj obiskana med vsemi proslavami za dan žena v jeseniški občini. Mnogi, ki jih je posebno zanimal nastop omenjenih pevskih ansamblov, so bili prijetno presenečeni. Po ustanovitvi novega zbora tudi že obstoječi vadi redno in se je pomnožil za tri pevce. Zapel je tri pesmi in se predstavil kot ubran ansambel z že nekajletno tradicijo. Strokovni vodja tov. Marjan Jemc je z zborčkom vidno

napredoval, odkar ima v lastnem društvu konkurenčni ansambel. Novoustanovljeni zbor, ki razpolaga s prav tako dobrimi glasovi, je tudi zapel tri, seveda manj zahtevne pesmi. Zborček, ki ga vodi tov. Bole iz Zapuž, ni nič manj navdušil kot prvi zbor. Glasovi sicer še niso dovolj enotni in se je čutilo tu in tam rahlo izstopanje nekaterih, kar pa bo z nadaljnjim študijem, zbor je imel baje samo tri skupne vaje, kaj lahko odpraviti. Ustanovitev novega pevskega ansambla v istem društvu je hvalevredna; ker je povzročila pozitivno konkurenco. Bilo bi pa priporočljivo, da bi zborčka za podobne prireditve naštudirala vsak nekaj pesmi za skupen nastop. Priporočljiv bi bil koncert, na katerem bi v prvem delu nastopila zbora posamezno, v drugem pa skupno. Ta skupni zbor bi lahko predstavljal enega najkvalitetnejših moških zborov v jeseniški občini, saj razpolaga z več ali manj izbranimi pevci. Ustanovitev novega pevskega ansambla Svobode »France Prešeren« Žirovnica se je izkazala kot pozitivna. Dokazuje, da se v Žirovnici poje bolj kot drugje in da bo žirovniška Svoboda lahko skoraj ponosna na najboljši moški pevski zbor v jeseniški občini.

Pračkova, Hutar in Šporn prvaki železarne

Kljub ne najboljšim snežnim razmeram je Izvršni odbor sindikalne organizacije Železarne Jesenice priredil v nedeljo medobratno tekmovanje v veleslalomu na Črnem vrhu nad Jesenicami. Tega tekmovalca se je udeležilo rekordno število tekmovalcev in to kar 157. Po novem rekreacijskem pravilniku so bili tekmovalci razdeljeni v tri jakostne skupine. Pri ženskah je prvo mesto osvojila Pračkova pred Frlanovo in Omejčev. Pri starejših članih je bil prvi Hutar pred Pračkom in Vistrom. Pri mlajših članih pa je prvo mesto zasedel Šporn pred Klinarjem in Koblarjem. Proga za mlajše člane je bila dolga 400 m in je imela 15 obveznih vrtic. Za ženske in starejše člane je bila krajša za 100 metrov, imela pa je 10 obveznih vrtic. Takoj po končanem tekmovalstvu so objavili v smučarskem domu v Črnem vrhu že tudi uradne rezultate o izidu tekmovalstva. Nekateri naši sodelavci so se po končanem tekmovalstvu vrnili v dolino, nekateri pa so ostali na Črnem vrhu in uživali v lepotah, ki jih nudi ta kraj.

REZULTATI:

1. Lojzka Praček, 2. Mihae-

la Frlan, 3. Ladica Omejc, 4. Danica Benedik, 5. Vida Hrast (vse upravne službe).

STAREJSI ČLANI:

1. Zvone Hutar, livarna, 2. Ciril Praček, upravne službe, 3. Ožbi Vister, mehanična delavnica, 4. Albin Rabič, elektro. delavnica, 5. Stane Koblar, transport.

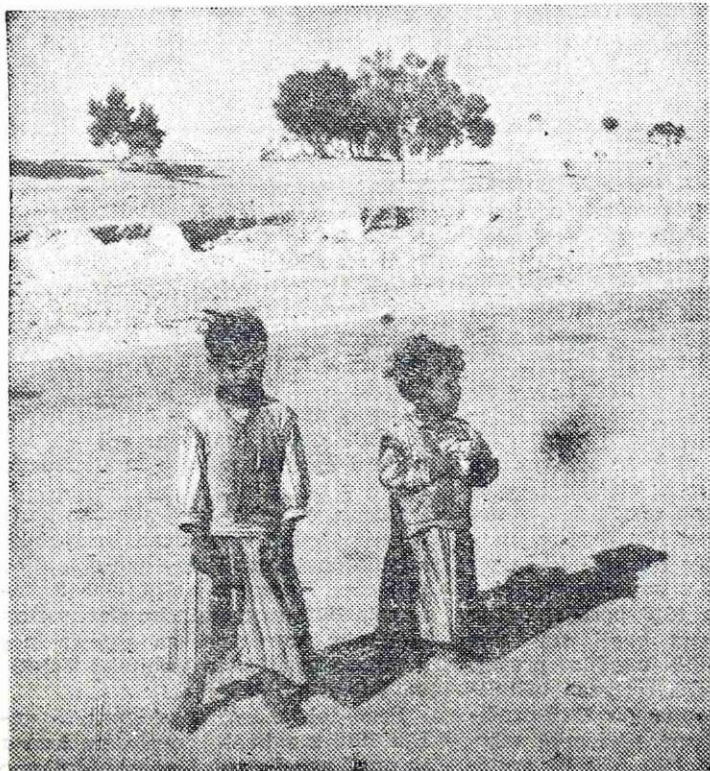
MLAJŠI ČLANI:

1. Zoran Šporn, Javornik III, 2. Jože Klinar, predelovalni obrati, 3. Franci Koblar, konstrukcijska delavnica, 4. Franc Pristov, predelovalni obrati, 5. Jernej Markež, strugarna valjev Javornik. P.K.

ZAHVALA

Podpisana Marija Žemva, upokojenka obrata valjarne 2400 na Javorniku, se iskreno zahvaljujem nekdanjim sodelavkam ter sindikalnemu odboru za vabilo na proslavo dneva žena ter jim ob tem prazniku iskreno čestitam ter želim še veliko nadaljnjih uspehov pri delu.

Marija Žemva
Zasip 33

Otroci so oblečeni v nekakšne dolge svetle srajce. Beračenje je njihova stajna navada. Ne odnehajo prej, preden jim ne daš vsaj kakšne malenkosti.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

12. in 13. marca ameriški barvni CS film SLADKA IRMA, ob 17. in 19.30 uri.

14. marca ameriški barvni film FANNY, ob 17. in 19.15 uri.

15. in 16. marca francoski film SEJEM NAVIHANCEV, ob 17. in 19. uri.

17. marca nem. jugoslovanski barvni CS film MED JASTREBI, ob 17. in 19. uri.

18. marca poljski film BOLECINE IN UPANJE, ob 17. in 19. uri.

19. marca ameriški barvni CS film POMIRI SE, DRAGA, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

12. in 13. marca francoski film SEJEM NAVIHANCEV, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

14. in 15. marca ameriški barvni CS film SLADKA IRMA, ob 17.30 in 20. uri.

16. marca nem. jugoslovanski barvni CS film MED JASTREBI, ob 18. in 20. uri.

17. in 18. marca ameriški barvni film UPORNIK BREZ RAZLOGA, ob 18. in 20. uri.

19. marca japonski barvni CS film PIRAT, ob 18. in 20. uri.

Kino ŽIROVNICA

12. marca ameriški CS film FEDRA.

13. marca češki film DVA MUSKETIRJA.

16. marca ameriški barvni CS film SLADKA IRMA.

19. marca francoski film SEJEM NAVIHANCEV.

Kino DOVJE

12. marca češki film DVA MUSKETIRJA.

13. marca ameriški CS film FEDRA.

17. marca ameriški barvni

ZAHVALA

Ob prerani smrti dragega moža in očeta

ANTONA KOMICA

se iskreno zahvalujemo po-
žrtvovalnim sosedom, dr. Sa-
jevču za lajšanje bolečin, da-
rovalcem vencev in cvetja
in vsem, ki so se poslovi-
li od pokojnika.

Posebno se zahvalujemo
kolektivu gradbenih delavnic
Železarne Jesenice, družbe-
no političnim organizacijam,
osnovni šoli »Prežihov Vo-
ranc« in »Tone Čufar« za po-
darjene vence in govornikom
za poslovljene besede.

Iskrena hvala Društvu upo-
kojencev za res dobrodošlo
pomoč, jeseniški godbi in
lastnikom osebnih avtomobi-
lov za dragoceno uslugo.

Vsem, ki so kakorkoli po-
častili spomin pokojnika in
ga spremili na zadnji poti, še
enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: žena, sin
Tonček in Metka z
družino

CS film SLADKA IRMA.

19. marca ameriški barvni
film UPORNIK BREZ RAZ-
LOGA.

Kino KOROSKA BELA

12. marca ameriški barvni
film UPORNIK BREZ RAZ-
LOGA.

13. marca francoski barvni
film ČLOVEK IZ RIA.

14. marca francoski film
SEJEM NAVIHANCEV.

19. marca poljski film BO-
LECINE IN UPANJE.

Kino KRANJSKA GORA

12. marca francoski barvni
film ČLOVEK IZ RIA.

13. marca ameriški barvni
film UPORNIK BREZ RAZ-
LOGA.

17. marca francoski film
SEJEM NAVIHANCEV.

18. in 19. marca ameriški
barvni CS film SLADKA IR-
MA.

Znotraj in zunaj ograje na drsališču

● Najlepša tekma C sku-
pin je bila brez dvoma v po-
nedeljek, ko sta se srečali
reprezentanci Italije in Dan-
ske. Lepa igra je zadovoljila
vse mlade gledalce, ki so se
zbrali na igrišču. Osnovne šo-
le so imele športni dan in
šolarji so se razlezli po tri-
bunah ter zelo športno vzpo-
dubljali obe ekipi. Po pri-
bližni oceni se je zbralo v
ponedeljek na igrišču okrog
3500 šolske mladine.

● V Južnoafriški uniji
imajo, kot je povedal vodja
njihove reprezentance, le
dvoje umetnih drsališč, ki
sta med seboj oddaljeni 800
km. Prevažajo se lahko le z
letali, ker so druga prevozna
sredstva prepočasna. Vsega
skupaj imajo šest hokejskih
moštev. Letošnje svetovno
prvenstvo je drugo, na kate-
rem sodelujejo. Zatrjujejo,
da se bodo naslednje leto
spet udeležili svetovnega
prvenstva, ki bo na Dunaju.
Želijo pa, da bi ob tej prili-
ki igrali tudi pri nas.

● Najbolj mirni od vseh
treh reprezentanc so Danci.
Stanujejo v hotelu »Jelovica«
na Bledu in v prostem času
v klubskem prostoru gleda-
jo televizijski program. V
kuhinji pravijo, da so dobri
jedci. Najraje imajo dunaj-
ske in pariške zrezke. Zajtr-
kujejo pa maslo, jajca in
mnogo, mnogo mleka. Med
pijačami pa jim je najbolj
všeč kokta.

● Italijanska reprezentan-
ca stanuje v hotelu »Toplice«
na Bledu. V prostem času se
kopajo v bazenu in igrajo
družabne igre. Zelo radi po-
gledajo za dekleti, ki pa jih
žal ta čas ni dovolj na Bledu.
Najraje jedo testenine in
mesne omake ter meso vseh
vrst. Kot športniki ne poje-
do mnogo. Največ igralcev je
iz kluba Rex — Cortina, ki
ga Jeseničani dobro poznajo.

● Južnoafriški vratar se
ne brije. Povedal je, da se bo
obril šele, ko bo Južna Afri-
ka zmagala, ali pa po konča-
nem svetovnem prvenstvu.

● Ekipa Južne Afrike se je
odrekla vsem izletom, ki so
predvideni v protokolu. Ra-
je si v Ljubljani ogledujejo
najboljša moštva v borbi na
ledeni ploskvi. Rekord zna-
ša štiri tekme dnevno.

● Drsališče pod Mežakljo
je doseglo rekord v ponedel-
jek na tekmi Jugoslavija:
Švica, ki si jo je ogledalo
okoli 8000 gledalcev, vstop-
nic pa so prodali le 6.300, to-
rej je bilo precej zastankar-
jev ali navijačev, ki so imeli
prost vstop, če so prinesli s
seboj rekvizit za navijanje.

● Po prvi tretjini tekme
med Švico in Jugoslavijo je
predstavnica Praga Export
Eva Vavrova poklonila našim
reprezentantom po en par
hokejskih rokavic.

● Zelo navdušen pristaš
jugoslovanskih hokejistov je
Jure iz Karlovca. Med prvo
tretjino tekme Jugoslavija:
Švica je brzojavil: »Čestitam
proti Nemčiji. Vzdržite proti
Švici.«

Gol za Italijo

Zgodovina hokeja

Hokej izvira iz Kanade. Prvi so ga igrali kanadski Indijanci, od katerih so se ga naučili zavojevalci novega kontinenta. Podobno igro so igrali v Angliji, toda ne na ledu, ampak na travi. Nekateri zgodovinarji trdijo, da je hokej nastal slu-
čajno. Izmislili naj bi si ga angleški vojaki, ko jih je zeblo
in so začeli z metlami porivati po ledu razne predmete. Ne-
kateri pa trdijo, da se je hokej razvil iz indijanskega fol-
klornega hokeja.

Najprej so začeli hokej
igrati v treh kanadskih pro-
vincah: Quebec, Ontario in
Montreal. Ukvarjali so se z
njim tudi študentje, ki so že
leta 1880 napisali pravila. Ker
je to zelo dinamična igra, je
imela vedno več pristašev.

Na stari kontinent so ga
leta 1890 prenesli Angleži. Od

njih so ga prevzeli še Fran-
cozi, Čehi, Švicarji in Belgi-
ci. Hokej je začel hitro osva-
jati dežele Evrope, posebno
se je razvil v krajih z ugod-
nim podnebjem, z dolgimi in
ostrimi zimami. Tako v skan-
dinavskih državah Finski,
Švedski in Norveški, kjer je
dovolj ledenih ploskev na

zamrznjenih jezerih.

Kot zadnji so se začeli s
tem športom ukvarjati Rusi,
sedanji svetovni prvaki. Od
leta 1900 tečejo že tudi prve
tekme. Ker so bila pravila
zelo pomanjkljiva, je bil
osem let pozneje prvi kongres
držav, na katerem so usta-
novili mednarodno hokejsko
zvezo, imenovano I.H.G. Ker
je bila oddaljenost med Ev-
ropo in Ameriko prevelika,
kanadski hokej ni prodrl na
stari kontinent. Prvi turnir
so v Evropi organizirali leta
1910. Prvaki Evrope so postali
Angleži. Leta 1920 pa so na
veliki turnir v Amsterdamu
poslali svoje zastopnike tudi
Kanadčani in Američani, ki
so igrali mnogo boljši hokej
kot Evropejci.

Prvi olimpijski hokejski
turnir je bil leta 1924 v Cha-
monixu, na katerem je Čeho-
slovaška, takratni evropski
prvak, izgubila s Kanado z
0:30.

Od leta 1930 naprej je vsa-
ko leto svetovno prvenstvo v
hokeju, razen v olimpijskih
letih. Odkar so začeli sode-
lovati tudi ameriški in kanad-
ski igralci, se je začel tudi v
Evropi hokej hitreje razvija-
ti. Kvalitetna razlika je bila
vse manjša, dokler ni leta
1947 postala svetovni prvak
Čehoslovaška. Ta naslov so
si priborili takoj za Čehi
dvakrat še Švedi. Sovjetska
zveza pa je bila prvič svetov-
ni prvak 1954. Lahko rečemo,
da je razlika med kanadskim
in evropskim hokejem vedno
manjša, odprto pa je vpra-
šanje kanadskega profesio-
nalnega hokeja.

Tudi hokejska pravila so
se hitro menjala. Najprej je
bilo na igrišču po 9 igralcev
vsake ekipe in je srečanje
trajalo 2 uri. Ker je bila igra
vse bolj živahna in hitra, so
začeli krajšati čas, število
igralcev pa so zmanjšali na
6 leta 1918, ko so hokej igra-
li trikrat po 15 minut. Zadnje
spremembe so bile leta 1945.
Od takrat traja hokej trikrat
po 20 minut, hkrati pa so
uredili tudi sojenje in dolo-
čili na igrišču dva sodnika,
da bi čim bolj objektivno
vodila igro.

Največ težav so imeli orga-
nizatorji s pripravljanjem le-
du. Muhasta zima jim je
večkrat prekrizala račune.
Zato so že leta 1908 na Du-
naju zgradili prvo umetno
drsališče. Po njihovem zgle-
du so zrasla umetna drsališča
kmalu tudi drugje, v Evropi
in Ameriki. Nedolgo za tem
pa so ta drsališča zamenjali
ledeni stadioni, ki so bili
pokriti, v katerih se lahko
turnirji odvijajo brez težav
in neodvisno od vremena.

P. K.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZAR-
NE JESENICE — Ureja
redakcijski odbor — Glav-
ni in odgovorni urednik
Remigij Noč — Rokopisov
in fotografij ne vračamo
— Naslov: Uredništvo Že-
lezarja, Železarna Jese-
nice. Tel. int. 758 in 394 —
Tisk CP »Gorenjski tisk«

HOKEJ 66 V BESEDI IN SLIKI

Jugoslavija : Švica 3 : 2

V ponedeljek, 7. marca zvečer ob 19. uri, sta se na drsališču pod Mežakljo pomerili v tekmi B skupine za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu ekipi Švice in Jugoslavije. Srečanje sta pred okrog 8.000 gledalcev energično vodila ruska sodnika Starovojtov in Seglin. Strelci: Roman Smolej (Hiti) v 36., Felc (F. Smolej) v 37. in Beravs v 42. minuti igre za Jugoslavijo ter Keller (Mühlebach) v 4. in V. Lüthi (H. Lüthi) v 14. minuti za Švico.

Prva tretjina se je začela s hitrimi napadi in protinapadi obeh ekip. Številni strelji na gol, posebno Jugoslovancev, so bili plen dobrih vratarjev. Toda le nekaj časa. V 4. minuti je moral Gale prvič pobrati ploščico iz gola, 10 minut za tem pa že drugič. Švica je vodila z 2:0 in tak je bil tudi rezultat prve tretjine.

Tudi v drugi tretjini se do 16. minute stanje na igrišču ni spremenilo. Obojestranski napadi so se končali z netočnimi strelji, ali pa sta vratarja uspešno posredovala. V 16. minuti pa je Roman Smolej

na podajo Hitija prvič ukanil zelo dobrega švicarskega vratarja. Že v naslednji minuti je stadion besnel od navdušenja, ko je Felc izenačil. Druga tretjina se je torej končala z rezultatom 2:0 za Jugoslavijo.

Tretja tretjina in odločilna se je spet začela s silovitimi napadi obeh ekip. Že v drugi minuti je Beravs dosegel zmagoviti tretji gol. Pri tem se je Roman Smolej poškodoval in je moral zapustiti drsališče. Rezultat se do konca tekme ni spremenil, čeprav so Švicarji poizkušali vse, da bi vsaj izenačili. Za-

Prvo mesto v C skupini je osvojila državna reprezentanca Italije

to so v zadnji minuti zamenjali vratarja s šestim igralcem, vendar jim tudi to ni pomagalo. Jugoslovani so si pridobili na drsališču pod Mežakljo v enakovrednem boju z reprezentanco Švice

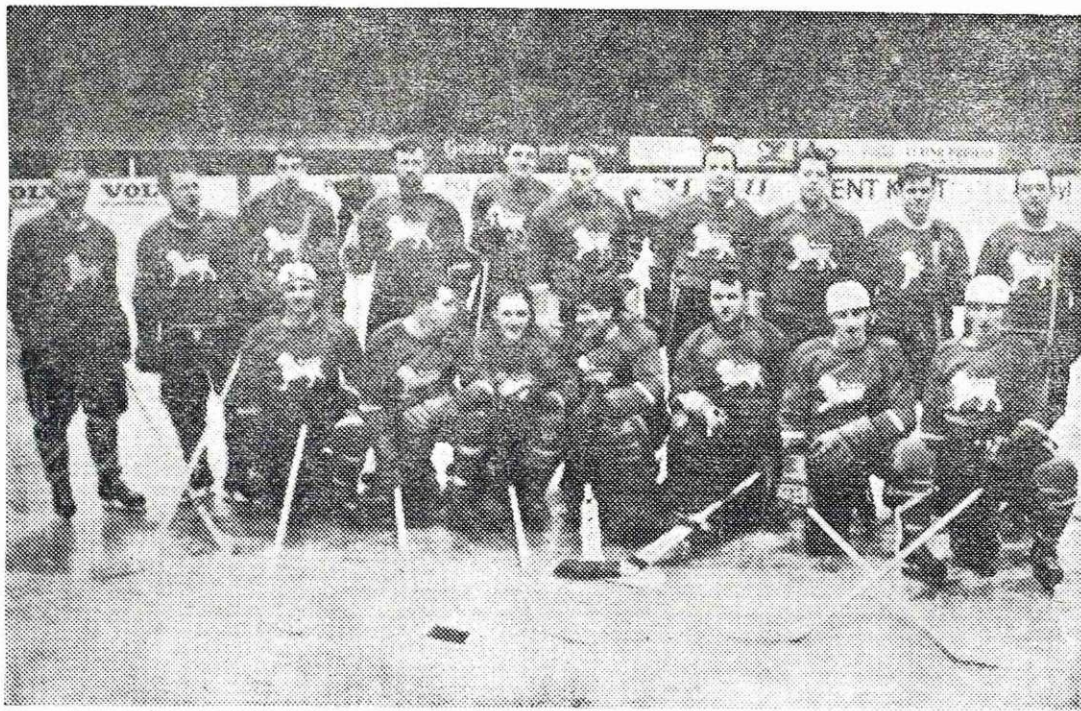
nadaljnji dve točki in pomembno zmago.

Ali so k temu pripomogli navdušeni obiskovalci? Prav gotovo, toda včasih je njihovo navijanje preseglo meje športnega navijanja, posebno pa po tretjem голу za Jugoslovane v zadnji tretjini, ko je eden izmed gledalcev vrigel na igrišče politrsko steklenico. Težko delo sta imela zaradi takega navijanja tudi sodnika, ki sta enega izmed navijačev nad kazensko lopo prosila, naj preneha trobiti, toda namesto, da bi ju ubogal, se jima je v obraz smejal. Nekateri so uživali v takem divjem navijanju, precej pa jih je bilo na stadionu, ki jih je to motilo, saj niso mogli spremljati igre tako kot bi želeli. Sodnikove piščalke se namreč sploh ni čulo, slišali je niso niti igralci.

HOKEJ 66 in Jesenice

Brez dvoma je letošnje 32. svetovno in 42. evropsko prvenstvo v hokeju na ledu doslej največja športna prireditel v Jugoslaviji. V ta hokejski vrvež so vključene tudi Jesenice, ki so gostitelj ekip C skupine, v kateri žal sodelujejo le reprezentance Italije, Danske, Južne Afrike in Jugoslavije — mladi. Jeseničani smo se na ta dogodek marljivo pripravljali, več kot dva meseca. Lahko zapišemo sedaj, ko je prireditev skoraj že končana, da smo s sadovi dela zadovoljni, da trud ni bil zaman. Reprezentance, ki so v naši oskrbi, ne morejo prehoviti gostoljubja Gorenjcev, zadovoljne so z organizacijo, nadvse pa občudujejo naše kraje in folkloro, ki je po njihovih besedah zanje enkratno doživetje.

Organizacijskemu odboru je povzročala največ preglavic ureditev mesta, toda ker so priskočili na pomoč tudi občani, lahko rečemo, da danes Jesenice res izgledajo kot mesto. Precej nesnage smo odstranili, prav pa bi bilo, da bi jih tako urejene obdržali tudi v prihodnje, saj ni daleč čas, ko bodo skozi Jesenice hitele skoraj neprekinjene kolone turistov, željnih Jadranskega morja, sonca in zraka. Zavedajmo se, da si vsak tujec najbolj zapomni prvi vtis ob prihodu v nek kraj. Jeseničani smo tik ob meji, zato ne smemo dovoliti, da bi Jesenice spet postale zanemarjene, saj je izgled kraja slika njegovih prebivalcev.

Tudi hokejisti iz Južne Afrike so tekmovali na Jesenicah

Solska mladina si je v ponedeljek dopoldan ogledala srečanje Italija — Danska

Starovojtov in Seglin (ruska sodnika, ki sta sodila srečanje Jugoslavija — Švica)